

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 11, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GEGUŽĖ - MAY 11, 1994

Nr. 91

Žinios iš Lietuvos - Elta

Darbininkai reikalauja pakelti algas

Vilnius, gegužės 10 d. (Elta) - Penktos didžiausios Lietuvos darbininkų unijos paskelbė vieną visuotinę protesto akciją „Prieš skurdą“. Gegužės 19 d. jos kviečia į mingus prie miestų savivaldybių.

Lietuvos darbininkų unijos reikalauja, kad ne vėliau kaip šią vasarą būtų pasirašytas vyriausybės, darbdavių ir profsąjungų susitarimas. Jame būtina užfiksuoti minimalų gyvenimo lygį ne mažesnę kaip 140 litų per mėnesį ir indeksuoti jį pagal gyventojų pajamų garantijų įstatymą. Minimali pareigybė alga turi būti garantuota ne mažesnę kaip 154 litai, ir valandinis atlygis - 1.02 lito, juos kartą per mėnesį indeksuojant pagal kainų indeksą didėjimą.

Siūloma parengti ir įgyvendinti naujų darbo vietų kūrimo programą, jai skirti pusę užsienio kreditų. Darbdaviai privalo priskaičiuoti delpinigių laikui neįmokėtam darbo užmokesčiui ir pensijoms, sakoma Profsąjungų reikalavime.

Akcijos organizatoriai tikisi, kad juos palaikys ir kitos Lietuvos profesinės organizacijos. „Mes nežadame versti vyriausybės, norime dialogo su ja ir darbdaviais“, pabrėžė jie spaudos konferencijoje. Antra vertus, jeigu darbininkų unijų reikalavimas pasirašyti sutartį nebus įvykdytas, žadama streikuoti ir imtis kitų radikalių priemonių.

Grasinimas Estijai yra grėsmingas ir Lietuvai

Vilnius, gegužės 8 d. - Lietuvos Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis sekmadienį paskelbė pareiškimą dėl Rusijos militaristų spaudimo Estijai, kurį pradeda pasakydamas: „Palaužus Latviją, ateina Estijos eilė“.

Toliau jis rašo: „Rusijos gynybos ministras naudoja atvirą šantažą, grasindamas, jei nebus priimamos jo šalies sąlygos, apskritai neišvesti užsiliukusių svetimų 2,500 kareivių iš

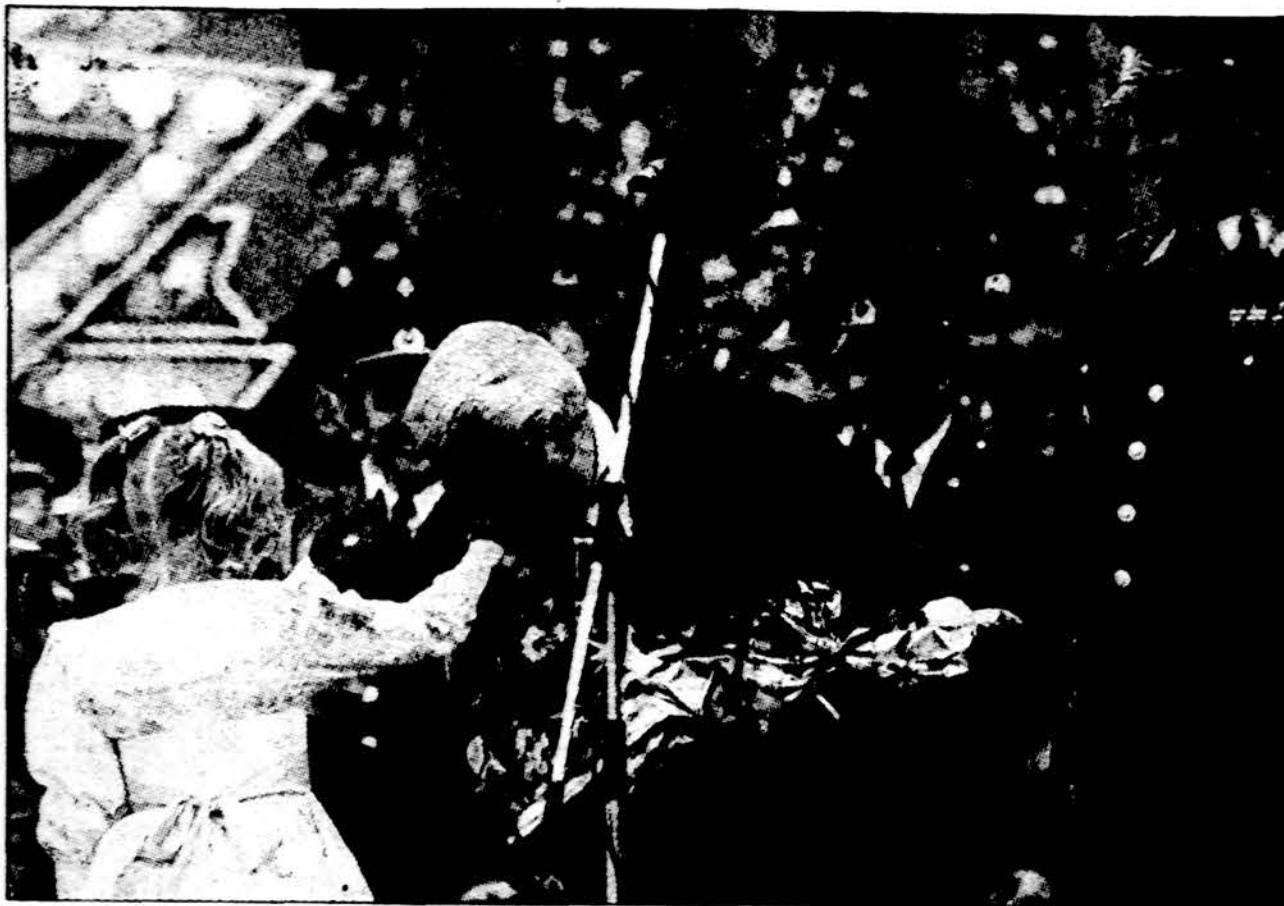
Estijos žemės ir net griebtis papildomos invazijos. Tai iššūkis Vakarams“, rašo Landsbergis, „ir kartu patikrinimas, kaip bus leidžiama elgtis su Estija, galbūt netrukus ir su Lietuva“.

Toliau jis ragina kaimynus ir pagalba: „Artimiausieji Estijos kaimynai turėtų eiti ir pagalba, primindami Rusijos militaristams ir pasauliui, jog ta kariuomenė iš Estijos privalo išeiti besalygiškai. Pasilikdama prieš Estijos valią, ji patvirtins vis dar esanti okupacinė ir naudojama naujai agresijai rengti. Savo ruožtu didelė šalis, grasinanti mažai kaimynei ginkluota jėga, neturėtų ne prašyti į Europos Tarybą“.

„Visa tai keistai sutampa su Antrojo pasaulinio karo pabaigos metinėmis. Pasauliui naudinga suvokti, jog tas karas dar ne visur pasibaigė - antai Estijoje prieš jos valią tebelaikoma prieš 50 metų įžengusi svetima kariuomenė. Kai kuriose Europos sostinėse tebelaikomos užgrobtos Baltijos valstybių ambasados“, primena Seimo opozicijos vadas, baigdamas pareiškimą.

Gegužės 1-osios paminėjimas

Vilnius, gegužės 5 d. (AGEP) - Tarptautinės darbo žmonių šventės proga LDDP surengė šventę Vilniaus senamiestyje, kurioje dalyvavo Lietuvos ambasada. Didįjį orkestrą „Trimitas“ sutraukė kelis šimtus žmonių. Kalbėjo Seimo LDDP frakcijos

Gegužės 9 d. Maskvoje, švenčiant II Pasaulinio karo Sąjungininkų pergalę, 1945 m. nugalėjus nacių Vokietiją, prez. Boris Jelcinas bučiuoja jam gėlių įteikusios mergaitės ranką. Maskvos parke ta proga jis pasodino medelį. Tą pačią dieną, tačiau, Jelcino priešininkai, vadovaujami buv. Rusijos viceprezidento Aleksandr Ruckoj, pasirinko pradėti kampaniją atstatyti iš prezidento pareigų Boris Jelciną. Susirinkusiai 7-10 tūkstančių Jelcino priešininkų miniai, jis pranašavo, kad sekantais metais švenčiant nacių nugalėjimo 50-metį, Jelcino nebebus. Minia džiaugsmingai skandavo „Tegyvuoja prezidentas Ruckoj!“

Jelcinas sieja tranzito sąlygas su sutarčių vykdymu

Vilnius, balandžio 30 d. - Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas balandžio 29 d. priėmė Rusijos ambasadorių Nikolaj Obertyšev, kuris jam įteikė prezidento Boris Jelcino atsakymą į Brazausko jam balandžio 20 d. rašytą laišką. Jo laiške Jelcinui, kaip prez. Brazauskas spaudos konferencijoje pasakė, buvo išdėstyta tolesnių ryšių būtinybė, rašyta apie kai kuriuos nesuspėjimus - 1993 m. lapkričio viduryje pasirašytų susitarimų nevykdymą, rašo „Lietuvos rytas“.

„Rusijos vadovo atsakyme“, pasakė Brazauskas, „siūloma pratęsti derybų procesą. Šiuo atveju norai ir tendencijos lyg ir vienodi“.

Lietuvos prezidentas pasakojo, jog artimiausiu metu derybų su Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalimis darbo grupės vadovas Virgilijus Bulovas paruoš pastabas „dėl visų transporto priemonių rūšių tranzito per Lietuvą susitarimo projekto“.

Kitus žingsnius, anot A. Brazauską, turėtų žengti Užsienio reikalų ministerija, kitos tarnybos. Buvo pridurta, jog prie kaitų dėl važiavimo ar krovinių pervežimo per Lietuvos teritoriją negali pareikšti nei Rusija, nei Baltarusija, nei kitos valstybės. „Mes laikomės savo taisyklių, savo tvarkos, savo tarifų“, pasakė prezidentas. Tai, jo nuomone, normalus bendravimo pagrindas.

Ekonominių sutarčių vykdymas siejamas su Rusijos kariniu tranzitu

Į klausimą, ar prezidentas Boris Jelcinas sieja tranzito problemą su ekonominių sutarčių galiojimu, prezidentas at-

narį Vilniaus organizacijos vadovas Algirdas Kunčinas, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Kalbėjusieji pasidžiaugė, kad šiometį į šventę susirinko jau daugiau žmonių nei pernai.

sakė teigiamai. „Ir Strasboure, ir kitur sakiau, kad dešimties susitarimų paketas buvo vienas derybų rezultatų. Mano įsitikinimu, abi šalys juos turi vykdyti. Pasiūlymas tęsti derybas ir tai, kad Rusija yra joms pasirašiusi, manau, yra priimtina“, pridūrė prezidentas.

Komentuodamas A. Brazausko mintį, esą prezidento Jelcino atsakymą į Brazausko jam balandžio 20 d. rašytą laišką, jo laiške Jelcinui, kaip prez. Brazauskas spaudos konferencijoje pasakė, buvo išdėstyta tolesnių ryšių būtinybė, rašyta apie kai kuriuos nesuspėjimus - 1993 m. lapkričio viduryje pasirašytų susitarimų nevykdymą, rašo „Lietuvos rytas“.

Pasak Rusijos ambasadoriaus, dėl kai kurių tarpusavio nesuipratimų pastaruoju metu tie santykiai nebuvo nutrūkė, tačiau jų tempai buvo pastebimai sulėtėję. „Todėl, mano nuomone, pasikeitimas laiškas, kurių iniciatoriaus buvo A. Brazauskas, duoda didelį impulsą dviliams santykiams“, sakė ambasadorius. Jis taip pat paminėjo, kad numatomi konkretūs santykių pagerinimo veiksmai - įvairiausių lygių susitikimai, derybų proceso suaktyvinimas, priminimas, kad teko skaityti Brazilijoje pasakytas ministro Povilo Gyljo mintis, kuriose reikiama viltis, jog Lietuvos santykiai su Rusija bus pavyzdiniai. Nikolaj Obertyšev sakė, kad tai, kas dabar vyksta, yra žingsniai siekiant mūsų santykių padaryti būtent tokius. Ambasadorius pabrėžė, kad lyginant Rusijos santykius su kitomis Baltijos valstybėmis arba buvusiomis Sovietų Sąjungos respublikomis, „mes esame keliais žingsniais priekyje. Tą distanciją turėtume išlaikyti“.

Brazauskas kėlė vizų klausimą

Pokalbyje su Rusijos ambasadoriumi A. Brazausko iniciatyva buvo aptartas vizų klausimas. Aptardamas galimybes kai kuriais atvejais atsisakyti vizų, ambasadorius

minėjo dvigubą pilietybę. Tokia galimybė, jo tvirtinimu, Rusija turi, tačiau pokalbyje su A. Brazausku ji nebuvo aptarta. Prezidentas buvo informuotas apie Rusijos ambasados Lietuvoje siūlymus leisti artimiausiomis giminaičiams savo artimuosius, gyvenančius Rusijoje, pateikus atitinkamus dokumentus, lankytis be vizų. Minėti siūlymai visų pirma bus svarstomi Maskvoje.

Rusijos ambasadorius Lietuvoje ta proga pirmą kartą buvo priimtas suremontuotoje Prezidentūros premienalų įteikimo ir svečių priėmimo salėje. Lietuviškai pasveikins prezidentą, kol judviečių pokalbį galėjo stebėti žurnalistai, Nikolaj Obertyšev, gerai įvertinęs suremontuotą salę, pradėjo kalbą apie remontą, kuris pastaruoju metu aktualus Rusijos ambasadai Lietuvoje.

Buvę KGB bendradarbiai dabar Latvijos parlamento nariai

Vilnius, balandžio 28 d. (BNS) - Daugelis Latvijos laikraščių neseniai paskelbė nepatvirtintą žinią, kad penki šalies parlamento nariai galėjo būti susiję su buvusiu sovietinės Latvijos KGB. Tarp jų minimi Edvins Inkens, Andrejs Silins, Georgs Andrejevs, Aivars Kreituss ir Roberts Milbergs. Inkens, Silins ir Andrejevs priklauso valdančiajai „Latvijos kelio“ frakcijai, Kreituss vadovauja Demokratų partijos frakcijai, Milbergs yra frakcijos „Tevynei ir Laisvei“ narys.

Latvijos premjeras Valdis Birskavs pasikalbėjime BNS žinių agentūrai pasakė, kad šiuos teiginius reikia įrodyti. Latvijos vyriausybės spaudos centro vadovas Sergej Ancupov mano, jog masinės informacijos priemonės elgiasi nekorektiškai, nes mini konkrečias pavardes iki teismo sprendimo. Pažymėtina, kad prieš rinkimus į Latvijos parlamentą visi kandidatai patvirtino nebendradarbiavimą su buvusios Sovietų Sąjungos ir kitų valstybių slaptosiomis tarnybomis.

Latvijos spauda, be kita ko, teigia, kad žinių, įrodančių

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Landsbergis: Seimas virsta nekonstitucine istsaiga

Vilnius, balandžio 30 d. - Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis balandžio 29 d. spaudos konferencijoje kritiškai įvertino Seimo darbą ir pritarė Lietuvos-Lenkijos sutarčiai, rašo „Lietuvos rytas“.

Pasak Landsbergio, balandžio 28 d. Seime priiminėjant Vyriausybės įstatymo straipsnius, LDDP frakcija „be diskusijų daugumietiskai“ balsavo už akivaizdžius prasilenkimus su Lietuvos Konstitucija. Landsbergio nuomone, didžioji Seimo frakcija žino, kad įstatymas, net jeigu jis neteisėtas, galioja, kol jo neapsvarsto Konstitucinis Teismas, o ši procedūra, pasak jo, paprastai trunka pusę metų. „Gal LDDP-jai tie pusę metų yra kam nors reikalingi?“ klausė opozicijos vadas.

Seimo pirmininkui priimtini Konstitucijos pažeidimai

Jo žodžiais tariant, Seimo pirmininkui Česlovui Juršėnui priimtina, kai daromi nedideli Konstitucijos pažeidimai. Be to, pasak V. Landsbergio, abejotiniems įstatymams atsidūrus Konstituciniame Teisme, dažnai tenka girdėti argumentų, jog pagal šį įstatymą jau tiek padaryta, kad negalima grįžti atgal. Taip, jo teigimu, daromas spaudimas Konstituciniam Teismui, naudojama totalitarinių valstybių mėgstama įvykių faktų politika. „Man jau kartą teko pastebėti, kad Seimas virsta nekonstitucine istsaiga ir, deja, taip yra“, sakė V. Landsbergis. Jis pažymėjo, jog būtent todėl turi prasme Tėvynės Sąjungos pasiūlymas pačiam Seimui priimti sprendimą dėl pirmalaikių rinkimų.

Anot jo, tai dar nuo Sąjūdžio laikų žinoma nesmurtinės ir neprievartinės kovos tradicija, kai apeliuojama į žmonių sąvimonę, siūloma patiems ištaisyti pada-

penkių politikų bendradarbiavimą su sovietų saugumu, turi ir Latvijos parlamento Mandatų komisija, kuri turėtų paskelbti pareiškimą dėl minėtų deputatų.

Ragainėje statomas paminklas Mažvydui

Vilnius, gegužės 6 d. (AGEP) - Ruošiantis Ragainėje pastatyti paminklą pirmosios spausdintos lietuviškos knygos autoriui Martynui Mažvydui, ekspertų komisija - žinomi skulptoriai, Lietuvos Autorinių Teisių Gynimo Asociacijos agentūros ir Vilniaus „Dailės“ kombinato atstovai apžiūrėjo ir įvertino ir bronzos išlieta skulptūrą Martyno Mažvydo paminklui. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, šį paminklą Prūsos ir Mažosios Lietuvos Fondo užsakyta statyti Ragainėje, prie bažnyčios, kur Lietuvos Regimantės Midvickis ir architektas Arvydas Kybrancas.

Pasitinkant pirmosios lietuviškos knygos 450-ąsias metines, įvyksiančias 1997 m., paminklą Martynui Mažvydui numatyta pastatyti Ragainėje, prie bažnyčios, kur Lietuvos Regimantės Midvickis ir architektas Arvydas Kybrancas.

rytas klaidas. Kaip įstatymų nevykdymo pavyzdį Vytautas Landsbergis minėjo ir tai, jog Seime iki šiol nesudaryta komisija, turinti patikrinti, ar Seimo nariai nebendradarbiavo su KGB. Pasak jo, žmonės, kuriuos liečia ši problema, yra susitelkę „vienoje Seimo struktūroje, iš kurios vykdomas krašto apsaugos sistemos griovimas“.

Už silpnas sutarties dalis kalta LDDP

Kalbėdamas apie balandžio 26 d. pasirašytą Lietuvos ir Lenkijos sutartį, opozicijos vadas teigė, jog konservatoriai dar ją svarstys, tačiau pažymėjo, kad, jo nuomone, oficialus Seimo dokumentas ratifikuojant sutartį būtų naudingas. Pasak V. Landsbergio, geriausia būtų, jeigu dėl tokio dokumento paviktų pasiekti visų Seimo frakcijų sutarimą.

„Sutartis yra darbo, kuris buvo pradėtas dar prieš Nepriklausomybės atkūrimą, rezultatas“, pažymėjo Vytautas Landsbergis. Pasak jo, tai nėra LDDP sutartis, tai valstybės pasiekimas. Kita vertus, anot Landsbergio, sutartyje paliktas silpnas ir nelogiškas vietas LDDP turėtų „prisirašyti“ sau, nes prieš pasirašant sutartį dirbo izoliuoti.

Sutartis pasmerkia okupaciją bet netiesiogiai

Vytautas Landsbergis nepriėmė nuomonei, jog Lietuva, sutikdama, kad sutartyje nebūtų minimas Vilniaus krašto okupacija, pripažįsta ją nebuvus. Pasak jo, sutarties preambulėje, okupacija yra pasmerkta nors ir netiesiogiai. Jo nuomone, Lietuva ir Lenkija sutartyje apgailestauja tiek, kiek naudojo smurto viena kitos atžvilgiu. Jo teigimu, kadangi prezidentas A. Brazauskas į klausimą, dėl ko apgailestauja Lietuva, neatsakė, „galima daryti išvadą, kad mums nėra dėl ko apgailestauti“.

Paklaustas, kam, jo nuomone, buvo skirta Lenkijos prezidento frazė, jog politikai, kurie priešinosi sutarčiai, turi pasitraukti, V. Landsbergis sakė, manęs, kad Lietuvoje ši frazė galėtų būti skirta Lenkų Sąjungos ir Seimo nariams Ryszard Maceikianec ir Artur Plokszt, o Lenkijoje - tiems, kurie sėdi apkausuose (turima galvoje radikalų nacionalinių pažiūrų lenkų organizacija „Okop“) bei kai kuriems kitiems politiniams veikėjams.

Beje, pasak V. Landsbergio, Lenkijos prezidentas Lech Valęsa į pastabą, kad pasirašyta sutartis galėjo būti geresnė, atsakė: „Kita bus geresnė“.

KALENDORIUS

Gegužės 11 d.: Mamertas, Miglė, Roma, Skirgaudas. Vysk. Merkelis Giedraitis mirė 1609 metais.

Gegužės 12 d.: Kristaus dangun žengimo šventė - Šeštinės. Nerejas, Achilas, Pankratas, Flavija, Vaidutis.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

TRUPUTIS SKAUTIŠKOS SPAUDOS SKYRELIŲ BIBLIOGRAFIJOS

v.s. JUOZAS TOLIUSIS

ARGENTINOJE

Kitoje Pietų Kryžiaus padangės valstybėje, Argentinoje, skauto vyčio Vytauto Namiko iniciatyva maždaug 1951-55 m. savaitinuko „Laiko“ puslapiuose taip pat gyvavo mūsų skyrelis. Laikraštį leido tėvai marijonai, išeidavo Buenos Aires

vs Vytautas Namikas, Argentinoje, savaitinuko „Laikas“ puslapiuose ėjusio skautų skyriaus iniciatorius ir redaktorius.

mieste. Idomu paminėti, jog keletui „argentiniečių“ vėliau persikėlus Čikagon, ir čia atkūrus savąjį skautų vyčių būrėlį, vėl V. Namiko iniciatyva pradėtas leisti šapirografuotas laikraštėlis ŠARŪNO RAGAS. Jame gvildinti įvairūs išeivikos skautijos rūpesčiai. Išėjo 4 numeriai.

ANGLIJOJE

Toliau valandėlei persikelkime į artimajį užjūrį – Britų salas. Čia ilgus metus skautiškai žurnalistikai atstovauja skyrelis pavadintas SKAUTIŠKŲ KUOJU KELIU ir spausdinamas laikraščio „Europos lietuvių“ puslapiuose. Skyrelyje bendradarbiavo K. Vaitkevičius, J. Traškienė, V. Ignaitis, J. Alkis, G. Zinkienė, B. Zinkus, G. Valterytė-O'Brien, Br. Vaitkevičius ir, visų ilgiausiai, brolis Juozas Maslauskas. Rašinius skiltimis išlygiuoja „Europos lietuvių“ redakcija.

LSS Anglijos rajono sesės ir broliai nusipelnė pagarbos ir už ištermę ilgus metus leidžiant rajoninį žurnalą BUDEKIME. Pirmasis numeris pasirodė 1951 m. liepos 15 d., pirmieji redaktoriai V. Fidleris ir J. Trečiokas; 1993 m. vasarą išėjo jau 114 numeris, red. H. Gasperas.

SKYRELIAI KOLUMBO ŽEMĖJE

Šioje Atlanto pusėje – Šiaurės Amerikoje, kur susioriginavo gausiausi LSS telkiniai, skautišką spaudos skyrelių taip pat nestigo. Kanadoj leidžiamame „Tėviškos žiburių“ laikraštyje kas savaitę pasirodo SKAUTŲ VEIKLA, skelbianti Toronto sesių ir brolių veiklą ir įvairius LSS pranešimus. Skyrelį ilgus metus tvarkė brolis Česlovas Senkevičius, o dabar juo rūpinasi Feliksas Mockus.

I Montrealyje leidžiamą „Nepr. Lietuvą“ savotiškai įdomiai perkeltas buvęs „Skautų aidas“ skyrelis PO SVETIMU DANGUM. Net ir vinjetė pa-

naudota ta pati. Šią skautišką skiltį redagavo Leonas Eimontas.

Gausiausia skautiška rašliava vykdyta JAV, nes čia nuo seno leidžiami du skautiški žurnalai, Sąjungos šakų biuleteniai, yra ėjęs ne vieno skautiško vieneto laikraštėlis, o taip pat čia judriausia lietuviška spauda. Atlanto rajone buvo naudojamosi „Darbininko“ laikraščiu, išleidančiu New Yorke kartą per savaitę. Jame spausdintas skyrelis SKAUTŲ PASTOGEJE pasirodydavo puslapio didumo ir lankydavo mus mėnesio viduryje. Puslapyje teikiama Atlanto rajono kronika; red. Birutė Kidolienė.

Čikagos rajono skautišką informaciją teikė (arba tebe teikia) net trys spaudos šaltiniai.

Per PLB žurnalą „Pasaulio lietuvių“ (leidžiamą Čikagos užmiestyje, Lemonte) skautiško gyvenimo akimirkomis dalinamės skyreliu MŪSŲ SKAUTAI. Juo rūpinosi „Aušros Vartų“ tunto sesės Irena Šerelienė ir Alė Namikienė.

vs Irena Šerelienė, „Mūsų skautai“ skyriaus „Pasaulio lietuvių“ žurnale redaktore.

Ieškant „Naujienu“ dienraščio skautiško skyrelio ištakų, susidurta su neapmatytomis kliūtimis. Nepasisekė prieiti prie laikraščio archyvo, o ir Čikagos skautiško ratelio „senųjų vilkų“ atmintis nebeprasklaidė praeities rūkų. O gal anomis dienomis, kai čia kūrėsi pirmieji (vėliau pavadinti „Lituanica“) tuntu vienetai, svarbiau buvo darbas su lietuvišku jaunimu, negu laikraščio skiltys. Pastarųjų svarba dar nebuvo pakankamai įvertinta.

Prisimena tarytum per rūką, pavardės asmenų, kurių skautiški straipsneliai mirgėjo „Naujienose“: A. Augustinaitis, „Barzdotas tėvelis“ – John Gilūn, Zuzana Juškevičienė... Prisimenamas ir Liūtas Griniū, vedęs skautišką skyrelį „Naujienose“, o taip pat buvęs vienas pirmųjų LSS vienetų organizatorių Čikagoje. Būtume dėkingi, jei kuris asmuo prisimintų ir parašytų apie pirmuosius skautus žurnalistus, es ano meto „Naujienu“ puslapiuose.

1963 m., šias eilutes rašančio prikalbintas, „Naujienose“ savaitinį skyrelį MŪSŲ SKAUTIJA pradėjo redaguoti žurnalistas s. Balys Vosylis. Šio skyrelio skiltis pats brolis Balys išradė ir įdomiai „sulaudydavo“, parinkdavo patrauklias

Skautiškos spaudos ilgamečiai darbuotojai vs Alė Namikienė ir vs Juozas Toliušis. Sėdė Alė vėliau laiku „Mūsų skautai“ skyriaus „Pasaulio lietuvių“ žurnale redaktore. Brolis Juozas, keletą metų buvęs „Skautybės kelio“ redakcinio kolektyvo narys (šalia įvairių kitų skautiškos spaudos leidinių redagavimo darbų).

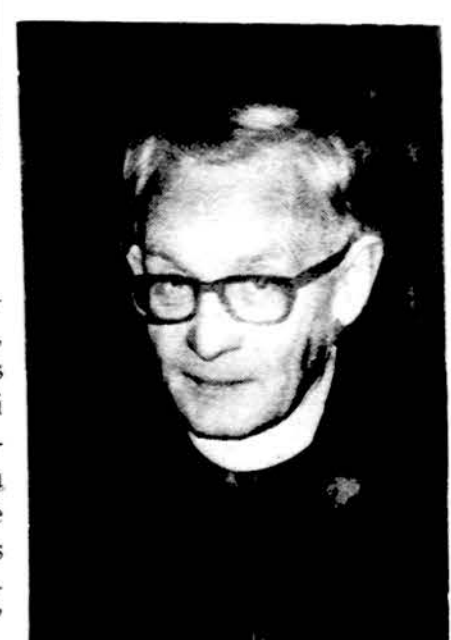
straipsnelių antraštes, – anas trečiadieninis kampelis galėjo būti pavyzdžiu kiekvienam spaudos darbuotojui. Apie ano skyrelio puikumą vienas skau-

vs Balys Vosylis, „Mūsų skautija“ skyriaus „Naujienose“ redaktorius.

tininkas yra net pajukavęs: „Kai MŪSŲ SKAUTIJOS skiltys sustojo ėjusios, netrukus ir „Naujienos“ užsidarė...“

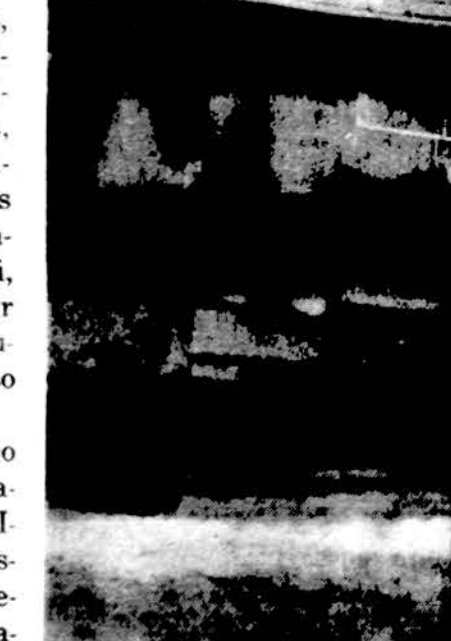
Pirmasis ir ilgiausias pastoviai einas JAV-ese skautiškos skyrelis yra dienraščio „Draugo“ trečiadienio savaitės SKAUTYBĖS KELIAS. Šio

vs Bronius Juodelis, vienas iš pirmųjų „Skautybės kelio“ redaktorių.

pirmuoju redaktorium pakviestas Alf. Valatkaitis. Po to šį trečiadieninį skyrelį tvarkė Bronius Juodelis, paskui perėmė kolektyvas: broliui Romui Kizlaičiui vadovaujant, mūsų skautišką skyrelį redagavo Alf. Kerelis, vėl Br. Juodelis, Kest. Jėčius, Romas Viskanta, Pranas Nedzinskas-Nedas. Nuo 1964 m. pavasario skyreliu rūpinosi trijulė Pranas Nedas, Irena Regienė ir Juozas Toliušis, o nuo 1967 m. pavasario SKAUTYBĖS KELIO gairėlę vis dar sumaniai ir nepailstamai neša jau minėta sesė Irena Regienė.

Jei skyrelio pradžios metais pasitenkinta vietinėmis veiklos

Didž. Britanijos salų skautiškos spaudos darbuotojai vs Juozas Maslauskas ir s. Vida Gasperiene. Šalia seno istorinio pastato Anglijoje.

SVEIKINAM „AUŠROS VARTŲ“ TUNTĄ

Sveikinam „Aušros Vartų“ skautišką tuntą, Čikagoje, švenčiantį 45 našios veiklos metus! Tunto sukaktis gegužės 6 d. buvo gražiai paminėta kuklia vakarone Jaunimo centro kavinėje. Apie šį tuntą ir sukaktuvinę šventę skaitysite ateinančios savaitės „Skautybės kelyje“.

Red.

vs Pranas Nedas, penktą metų redagavęs „Skautybės kelią“.

žiniomis, tai vėlesniais dešimtmeciais SK. KELIAS tapo visos Sąjungos žinyne. Keturiuose žemynuose lietuviškoji skautija dalinosi savo lūkesčiais, LSS

vs Irena Regienė, beveik 30 metų redaguojanti „Skautybės kelią“.

vadovybė skelbė savo veiklos nuostatus, dešimtys fotografų įamžino čia neužmiršamas akimirkas... Tai vis darbsčių redaktorių, ypač sesės jvs Irenos nuopelnas. Gero vėjo! Vėjo! Jeigu ateityje kas rašys išei-

Skautiškos informacijos skyreliu Australijos lietuvių spaudoje pradininkas vs Antanas Krausas.

Didž. Britanijos salų skautiškos spaudos darbuotojai vs Juozas Maslauskas ir s. Vida Gasperiene. Šalia seno istorinio pastato Anglijoje.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuėmiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaititojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

viškosios skautijos prisiminimus, tai SKAUTYBĖS KELIAS – neišsemiamas šaltinis. O šio rašinio eilutės gal

prisidės prie skautiško žurnalizmo bibliografijos papildymo. (Pabaiga)

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd., tel. 312-585-2802
Pirm., antr., penkt. 9 v.r.-3 v.p.p.
ketv. 10 v.r.-7 v.v., trečd. 10 v.r.-2 v.p.p.
Susitarimo nereikia trečd. ir šešt. Sumokama po vizito

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbet angliškai) tel. 708-422-8260

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCIJOS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGAS
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p.-7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6999 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. P. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirm. 2 v.p.p.-7 v.v., antr. 9 v.r.-12, ketv. 12-4 v.p.p., penkt. 12-6 v.v.

ARAS ŽLIŠBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0000
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4, 6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. PETRAS ŽLIŠBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

KAPITALIZMO TRIUMFAS SPAUDOS IR RAŠTO ATGAVIMO DIENĄ

Lietuva, 1994 m.
gegužės 1-8 d.

Darkoma mūsų kalba

Paminėjome labai garbingą dieną - prieš 90 metų Lietuva atgavo savo raštą ir spaudą. Tuomet tai buvo pirmas žingsnis į Lietuvos nepriklausomybę. Tie nepriklausomybės laikai mūsų kalbai suteikė tiek vidių galių, kad ji sugebėjo atlaikyti 50-ties metų trukmės antrąjį rusifikavimą. Deja, dabar ateina nauja, dar pavojingesnė banga. Ši kartą iš Vakarų. Per populiaris radijo stotis M-1, Radiocentrą, televizijos kanalą TELE-S ištiesi sklinda angliškai-amerikietiška šneka ir išdaryta lietuvių kalba. Tiesiog pasityčiojimu iš mūsų kalbos tapo 1994-ųjų metų „Lietuvos Mis“ rinkimai, įvykę tą pačią dieną, kai sukako 90 metų nuo lietuvių rašto ir spaudos atgavimo. Tai buvo kosmopolitizmo triumfas Lietuvoje - ir daugumą laiko skambėjusios angliškos dainos, ir atgimusios bei nepriklausomos Lietuvos nelietuviškai dainuojantys vaikai. Tokio informacijos srauto svetimata kalba nebuvo nei niūriausiais sovietmečio metais. Ką gi, mus pratina prie šiuolaikinio kosmopolitizmo pasaulio, bet tai vyksta labai brangia kaina. Ir „Vargo mokyklos“ skulptūros amžinoji vieta Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, tegul primena, kokia kaina išlaikė savo nuostabią kalbą, kuri sieja mus ne tik su Lietuvos, bet ir viso pasaulio istorija.

Bulvišodis ir referendumai

Gana šilti ir saulėti orai nemažą dalį tautos išjudino darbui - prasidėjo masinis bulvišodis. Vaziuojant savaitgalį per Lietuvą visur galima buvo matyti pilnus laukus žmonių. Pergvenę žiemą, vėl visi pradėjo galvoti apie ją. Šie susibūrimai laukuose yra kur kas gausnesni už tuos, kurie būna ties paršų rinkikais naujam referendumui, kuriame siūloma balsuoti už begalę dalykų. Kol kas galima matyti tik pavienius paršų rinkimo punktus, susidedančius iš staliuko, paršų rinkinio ir kelių lapų. Vilniuje, o Kaune net ties gausensnėmis žmonių susibūrimo vietomis ne pastebėjau. Žmonės kaimuose, kiek teko

EGIDIJUS KLUMBYS

bendrauti, tik kraipo galvas ir moja rankomis - visa tai nusi-bodė. Konservatorių paršų rinkimo akciją labai apseunkina ir tai, jog krikščionys-demokratai kol kas neremia referendumo, o tuo pačiu neremia ir Bažnyčia. Nėgana to, tautininkai su paprastais demokratais sugalvojo dar vieną referendumą - dėl priešlaikinių Seimo rinkimų. Tai dar labiau sujaukia padėtį ir žmonių protus. Šio antrojo referendumo iniciatyva parodė, kad dabartinių dešiniųjų politinių jėgų pusėje nėra jokios bendros strateginės linijos dėl Lietuvos kelių į ateitį, o taip pat yra absoliutus veiksmų nekoordinavimas. Tokį paralelinio referendumo organizavimą galėčiau paaiškinti tik KGB veikla, norint visiškai destabilizuoti padėtį Lietuvoje ir kuo stipriau ją pririšti prie „motinėlių“ Rusijos. O visiškam chaosui sukelti dabar reikėtų susiorganizuoti dar vienai iniciatyvinei referendumo grupei, kad būtų pradėti rinkti paršai trečiam referendumui. Tarkim, formuluoję lėlytū būti tokia: „Ar pasisakote už tai, kad kiekvienam žmogui Lietuvoje atostogose truktų tris mėnesius?“ Apskritai sunku tikėtis kokios nors sėkmės referendumuose, susijusiuose su bandymu pakeisti esmines gyvenimo nuostatas, kai, pagal sociologines apklausas, pusė Lietuvos žmonių mano, kad jų gyvenimas neblogėja, o apie du trečdaliai mano, kad pasirinktas kelias į laisvą rinką yra teisingas. Tie patys sociologiniai tyrimai rodo, kad toliau dabartinės pozicijos vadų vertinimas išlieka gana aukštas, o opozicijos vadovai irgi pastoviai išlaiko savo pozicijas. Tad politinių jėgų lauke esminių pasikeitimų nėra. Šiek tiek geriau vertinama vyriausybės, prezidentūros veikla, tuo tarpu Seimo vertinimas išlieka tas pats. Tiesa, šių vertinimų dar neitakojo paskutinis kainų pakėlimas dėl pridėtosios vertės mokesčio įvedimo. Kad šiam įvedimui buvo tinkamai nepasiruota, parodo ir finansų ministro E. Vilkelio pasirodymas per televiziją ketvirtadienio vakare, ir Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos siūlymas nubausti jį administracine nuobauda už blogą pasirodymą šio mokesčio įvedimu. Šiais laikais Lietuvoje reta, kad televizijoje pasirodytu

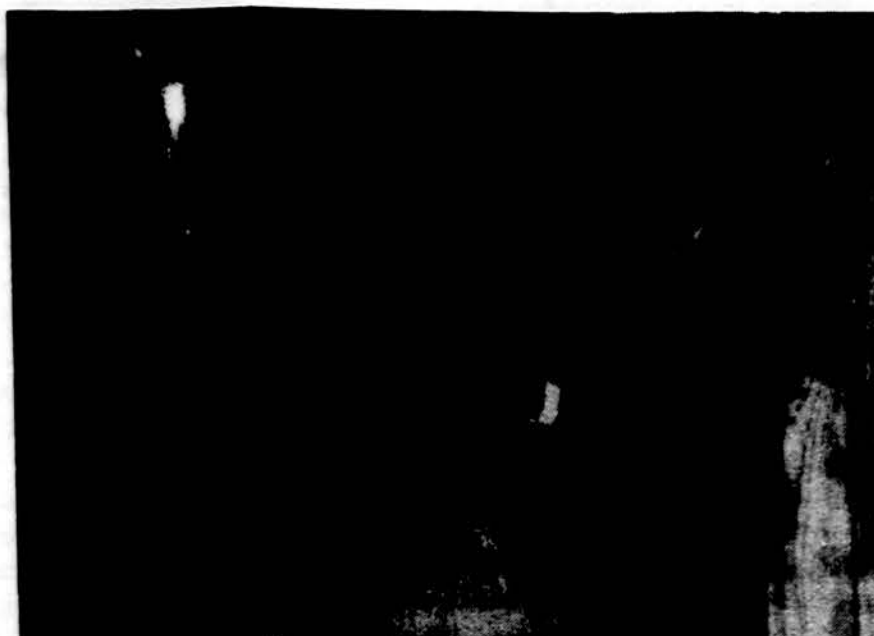
koks ministras ir kalbėtų visiems aktualiais klausimais. O jei pasirodo, vadinasi, kažkas yra labai negerai. Jau dabar akivaizdu, jog stambiosios imonės - monopolistės pasinaudojo pridėtosios vertės mokesčio įvedimu ir pakėlė kainas nepagrįstai daug. Iš to jos nebūgali pasipelnė, ir, esu įsitikinęs, kad už šią „iniciatyvą“ jos tikrai nenukentės. Tad ir toliau Lietuvoje vyksta socialistinis - monopolistinis savivalimas, o jo organizatoriai laukia naujų progų sau kišenes papildyti.

Tarėsi Baltijos šalių prezidentai

Labai paslaptingai tyliai praėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentų susitikimas Latvijoje. Svarstomi klausimai buvo iš tikrųjų labai rimti - tai sovietinės kariuomenės išvedimas iš Latvijos ir Estijos, o taip pat pasirašytoji sutartis tarp Lietuvos ir Lenkijos. Akivaizdu, kad Latvijai pasirašius sovietinės kariuomenės išvedimo sutartį, kad iš jos teritorijos svetimai kariuomenė būtų išvesta tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir iš Lietuvos. Tenka su liūdesiu pripažinti, jog ne be Lietuvos pagalbos Rusijai pavyko pasiekti patį pagrindinį tikslą - suskaldyti vieningą trijų Baltijos valstybių jungtį ir derybose pavieniui primesti savas sąlygas Latvijai ir dabar energingai spausiti izoliuotą Estiją. Štai tokia, niekam nereikalinga 1992 m. „prezidentinio“ referendumo kaina. Rusija, paaukojusi savo interesus Lietuvoje, išvedė ją iš žaidimo ir laimėjo bendrą politinę partiją. Estija tapo įkaitu Rusijos rankose.

Kam skiriamos pensijos

Tai, kad sugrįžta buvusieji laikai, puikiai parodė dar vienas Vyriausybės nutarimas. Gerai, kai pensijos suteikiamos daug nusipelnusiems Lietuvos Respublikos žmonėms, mokslo, kultūros, švietimo darbuotojams. Bet kuo nusipelnė Lietuvos Respublikai buvus Lietuvos SSR Ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas J. Šėrys. Kaip galima kalbėti apie kažkokį teisingumą ir morale, jei tokia pačią pensiją gauna daug metų praleidę Sibiro

Philadelphijos mieste meras Edward Rendell įteikia JAV Laisvės Varpą modelį Lietuvos ambasadoriui Alfonsui Eidintui. Viduryje Teresė Gečienė, LB Philadelphijos apylinkės pirmininkė.

LIETUVOS - LENKIJOS SUTARTIS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Tik didieji Vokietijos dienraščiai pažymėjo pasirašytą Lietuvos-Lenkijos sutartį. Regionalinė spauda, radijas ir televizija visiškai nutylėjo arba tik keliomis eilutėmis (pvz. bulvarinis „Bild“ dienraštis) paminėjo L. Valėsos viešnagę Vilniuje.

„Nauji santykiai su Lietuva“, taip politinėse žiniuose pavadino pasirašytą sutartį Miuncheno liberalinis dienraštis „Sueddeutsche Zeitung“ pažymėdamas, kad pasakytose Lietuvos Seime kalboje, Lenkijos prezidentas pasidžiaugė, kad jis pirmas Lenkijos prezidentas aplankė laisvą Lietuvą. Toliau L. Valėsos pasakė, kad „mūsų akys keičiasi Europa ir mes negalime būti vien tik jos stebėtojai, bet aktyviai joje dalyvauti“.

Deja, vokiečių spaudos agentūra padarė labai didelę klaidą pažymėdamas, kad nuo 1386 m. abi valstybės gyveno sąjungoje, 18 amžiuje prarasdamos savo nepriklausomybę. Dienraštis, minėdamas Lietuvoje gyvenančias mažumas, rašo, kad lenkų skaičius siekia 260,000, tad sutartį buvo apsaugotos jų teisės, bet „užmirštant“ 30,000 lietuvių gyvenimą Lenkijoje.

Balandžio mėn. 28 d. tas pats

kalėjimuose ir lageriuose A. Terleckas bei L. Simutis, o taip pat ir jų idėjinis priešininkas, ilgametis partinis ir sovietinis veikėjas J. Šėrys? O gal po metų kitų Vyriausybės pradės skirti personalines pensijas strībams ar likusiems gyvųjų tarpe „aktyviems kovotojams su fašistiniu A. Smetonos režimu“?

dienraštis gan plačiai komentavo Lietuvos - Lenkijos sutartį. Ir vėl Bavarijos laikraštis rašo, kad abi valstybės gyveno sąjungoje ir tik 18 amžiuje buvo padalintos tarp Rusijos, Prūsijos ir Austrijos, atgaudamos nepriklausomybę po pirmo pasaulinio karo, ir Lietuva 1945 m. vėl patekdama į Sov. Sąjungos jungą. Žlugus Sov. Sąjungai, Lenkija su savo kaimynėm pasirašė draugiškumo sutartis. Išskirta buvo Lietuva, kadangi sutarties pasirašymą trukdė istorinės priežastys bei lenkų mažumos ginčas. Šias spragas abu vyrai dabar užtaisė. Sugyvenimas ir žmoniškumas turi lydėti šią sutartį.

O ką rašo Lenkijos spauda? „Solidarnosc“ leidžiamas dienraštis „Gazeta Wyborcza“ primena, kad 1991 m. įgyjuojant raudonarmiečiams ir Vilnių, lietuvių praše Lenkijos, o ne Švedijos paramos.

Kitas lenkiškas laikraštis, „Żećpospolita“ rašė, kad naujoji Lietuvos karta sveikina pasirašytą sutartį. Ji galvoja apie laisvą rinką, užmiršdama praeitį. Jauna lietuvių karta sako, kad politika reikia skirti nuo poezijos, mitų ir metafizikos. Jie tvirtina, kad tas, kuris nesupranta, kad Lietuva turėjo šią sutartį pasirašyti, neradamas jokie vietos jokiems istoriniams įvykiams - turi keltą mėnesių pagyventi Europoje, turi suprasti šiandieninį pasaulį, pamatyti tikrovę, kad Lietuvos kelias į vakarus eina per Lenkiją, o ne Skandinaviją - ką anksčiau norėjo įkalbėti lietuviams Vytautas Landsbergis.

Danutė Bindokienė

Pirmaeiliai ir antriniai dėmesio centrui

Dvidešimtojo amžiaus pabaigos žmogus net arogantiškai didžiuojasi savo technologijos, medicinos ar kitais laimėjimais, kone su gailėsčiu žvelgdamas atgal į „atsilikusius laikus“, kai pasaulyje vyravo prietariai, burtai, kai buvo drebama prieš gamtos reiškinius. O vis dėlto - kaip sakoma - juo daugiau kas keičiasi, tuo labiau lieka toks pat.

Šiandien skaitome (ypač Čikagos) laikraščius, žiūrime televizijos žinių laidas ir stebimės, kiek daug dėmesio skirta saulės užtemimui, įvykusiam vakar - gegužės 10 d. Rodos, taip visiems turėtų būti aiškus užtemimo procesas, bet kiekvieną kartą vėl iš naujo aiškinama, perspėjama, raminama. Vėl užtemimui ruošiamasi, lyg tai būtų kažkoks nepakartojamas reiškinys. Tiesa, antradienio užtemimas Čikagoje ir apylinkėse tokiu mastu buvęs tik prieš maždaug 188 metus, o kitas panašus įvykis gerokai perskūs 2000-sius. Vadinasi, čia nėra kasdieninis reiškinys, tačiau joks astronomijos, gamtos ar kuris kitas mokslas tikrai negali iš žmogaus genetinės atminties išvyti to siaubo, kuri patirdavo šios planetos gyven-tojai žilos senovės glėbyje, kai skaisčioji, dieviškoji gyvybės dave - Saulė - netikėtai atsidurdavo po juodo šešėlio uždanga. Visose kultūrose, visose gentyse ir tautos buvo tikima, kad kažkas - slibinas, žalys, velnias, ragana, žvėris - nori Saulę praryti, uždengti ar kitaip sunaikinti. Saulė, tiek gera davusi žmonėms, tuo metu buvo reikalinga skubios pagalbos, todėl žmogus ir stodavo į kovą su tomis nežinomomis pabaisomis. Galbūt maloniausia būdavo pergalė (ji visuomet atėdavo): bendromis Saulės ir žmogaus jėgomis šmėklos būdavo nugalėtos, šviesa vėl grįždavo į Žemę.

Ne visos žmogaus pastangos nugalėti arba „pagerinti“ gamtines kliūtis yra su tokiais abstrakčiais rezultatais. Štai pagaliau įvykdyta sena europiečių svajonė: sujungti Angliją su Europos žemynu sausumos keliu. Tunelis po Anglų

kanalu jau užbaigtas, bėgiai nutiesti ir jais rieda pirmieji traukiniai, kai viršum jų siūbuoja vandenys, siaučia audros ir plaukioja laivai.

Beveik tuo pačiu metu, kai Anglijos karalienė Elizabeth II ir Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand perkirpo tunelio atidarymo kaspiną, dvylika Europos kraštų ruošėsi švęsti Europos Vienybės dieną (gegužės 9 d.). Deja, ši šventė daugelyje valstybių, įstojusių į Suvienytos Europos sąjungą, praėjo nepastebėta. Tik Prancūzija ruošė iškilmes ir paradus, galbūt dėl to, kad 1950 m. gegužės 9 d. prancūzų Užsienio reikalų ministras Robert Schuman pasiūlė sudaryti su Vokietija plieno ir anglių pramonės sąjungą, iš kurios pradžia gavo Suvienytos Europos sąvoka.

Šiandien jai priklauso 12 valstybių su maždaug 340 mil. gyventojų, bet eilinis europietis mažai žino apie Europos Vienybės dieną ar iš viso tiki Suvienytą Europą.

Birželio mėnesį numatomi Europos parlamento rinkimai, kuriems labiausiai ruošiasi Vokietija ir, žinoma, Prancūzija. Daugelis kitų kraštų, net šios sąjungos narių, labai skeptiškai žiūri į sąjungos veiksmingumą, nes Susivienijimo narės neįstengė (ar nenorėjo) sustabdyti kraujo praliejimo buvusioje Jugoslavijoje. Konfliktas tame krašte įtraukė ne tik Serbiją ir Bosniją-Herzegoviną, bet ir Graikiją dėl nesutarimų Makedonijos klausimu. Prancūzijoje taip pat ne viskas „rožių lapeliais barstyta“, nes krašto ūkininkai nuolat protestuoja ir streikuoja kaip tik dėl prekybos ryšių su kitomis Suvienytos Europos valstybėmis.

Europiečių problemos JAV - bent Čikagos - žiniasklaidoje tuo tarpu yra numstomos į antrinę vietą. Juk daug lengviau žvelgti į padangę pro aprūkusį stiklą, žinant, kad saulės užtemimas visuomet po poros valandų praeina, palikdamas vien palengvejimą: „žmonija vėl išvengė pavojaus“! Konfliktai Europoje ir kitose pasaulio vietose tebesitęsia. Jų galo niekas negali numatyti.

• 1971 m. balandžio 19 d. sovietai į Žemės orbitą paleido pirmąją erdvių stotį „Saliut“.

• 1950 m. kovo 8 d. Sovietų sąjunga paskelbė pasigaminusi pirmąją atomine bombą.

STUDIJŲ PIRMIEJI, LAISVĖS PASKUTINIEJI METAİ

VYTAUTAS VOLERTAS

3

Juozaupavičiai, mano kaimas, kuriame užaugau, buvo Krikščionių parapijos ribose. Kas tie Krikščionys? Tai kitas kaimas, didokas, Nemuno pakrantėje gulis. O 1926 m. Žemės reforma šio kaimo ribose išskyrė kiek žemės naujai parapijai ir jai atskėlė po kelis kaimus iš milžiniškų Seirijų ir Miroslavo parapijų. Klebonu vyskupas skyrė dar apyjaunį, mažą, apvalų kunigą Joną Reitelaitį iš Seirijų. Toks paprastutis, toks nuoširdus, savas žmogus. Ir kaip jis, šis kupstelis, pakels didelį vargą? Juk ką reiškė ši nauja parapija? Tai keli žyruoti kalneliai ir keli pušynėliai... Bet nauja parapija palengva leido šaknis, nors aplinkiniai juokėsi ir iš parapijos, ir iš varguolio klebono. Buvo pastatyta daržinė-bažnyčia. Jos artumoje klebonas pradėjo kažką žyryne kasti, gilius griovius rausti, o vėliau ir kažką juose lipdyti. Džūkai, lygiai tokio paties turto, kaip ir pas juos atsiradęs klebonas, iš pradžių žiūrėjo tik iš tolo. Vėliau vienas kitas, smalsumo nugalėtas, atėdavo pasižvalgyti ir klebonui padėti. O šis kunigas griovias kasė ir meldėsi, ir suskirdusiom rankom gydė kaimo žmones, ir jiems visais klausimais patarinėjo. Už poros metų klebonas prikalbino kažkokį miestelionį iš Seirijų, Ramanaušką, keltis į Krikščionis. Ant parapijos žemės jam padėjo pastatyti namelį ir patarė įsteigti krau-

tuvėlę. Druska, silkės, žibalas, pipirai ir saldainiai jau viešėjo Krikščionyse. Ant parapijos žemės pastatė ir kitą namelį. Tai patarnautojai leivutei ir pašto agentūrai. Štai tau ir Krikščionys! Krautuvėlė, pašto agentūra, daržinė-bažnyčia, paprastas, nuostabus klebonas ir ant kalnelio kažkokia rausynė. O iš tos rausynės iki 1935 m. išaugo didelė ir graži mūro bažnyčia, klebono projektuoja, su įsidrąsinusių ir vėliau jam įtikėjusių džiukų pagalba jo statyta, jo dengta ir dekoruota, Kristui Karaliui dedikuota.

Tai ir Krikščionys... Jau ne kaimas, bet bažnytkaimis. Štai ir nuostabus kunigas Jonas Reitelaitis, prie kurio priėjau pirmąją komuniją, o vėliau jį matydavau tik vasaros sekmadieniais prie altoriaus, kai iš gimnazijos grįždavau atostogoms.

Tą vėlyvo rugpjūčio pavakarių nuėjau keturis kilometrus keisto ir švento kunigo (taip jau vadino jį visi žmonės!) ieškoti ir gal kokį raštelį gauti. Buvo tamsoka, jis sėdėjo klebonijoje ir rašė mašinėle. Griovias, mūrininkas, stogdengys, gydytojas, šventas kunigas mokojo rašomąją mašinėlę naudoti?

Taip, mokojo. Su manimi kiek pajaukavęs, parąšė pažymėjimą. Aš padėkojau ir grįžau į Juozapavičius. Buvo šeštadienis, vėlyvokas vakaras, bet mėnesienoje galėjai skaityti. O mūsų namuose tą vakarą vyko linamušio talka.

Priartėjau namus, bet į sodybą kurį laiką nėjau. Ant abiejų kluono grindinių puspėjo kultuvės, skambėjo dainos ir juokas. Klausiausi. Mane suspaudė toks grau-dulys, jog vos susilaikiau neverkės. (Gal ir nesulaikiau, tik tada nedirsau pats sau prisipažinti. O senatvėje taip pat nepatogu...) Ten dainavo ir juokavo su manimi augę jaunimais, bet aš jiems jau buvau svetimas... Žvalgiau po mėnesienos nupiltus laukus, juodame medžio šešely sustojęs, ir jaučiau, kad nuo tėviškos tolstu, kaip tasai

mažytis debesėlis, nuplaukęs mėnulio kraštelį.

Rytojaus dieną, atsisveikinęs namiškiu, grįžau į Alytų. Bet ir šis gražus miestas, kuriame augau, kurio kiekvieną kampelį pažinau ir pamėgau, per tas kelias tėviškieji praleistas dienas pasidarė svetimas ir tolimas. Gal todėl, kad mokslo metų pradžiai jau rinkosi gimnazistai, o aš, kambarėlio pasienį atėmęs kelionėi į Kauną paruoštą lagaminą, jiems jau nepriklausiau. Rugsejo pirmąją, nuėjau į mokslo metų pradžios Misiąs. Po jų ilga gimnazistų rikiuotė žygiavo prie Laisvės paminklo iškilmėms. Sekiau ir aš, sutikęs klasės drauge Konstan-ciją Žilinskaitę, rimtą, filosofiskai užsisvajojusią, gražią mergaitę, kuri taip pat kitą dieną vyko odontologijos studijoms. Prie paminklo išsirikiavusiame jaunimui tai vienas, tai kitas Ailytaus išminčius kalbėjo paskatos žodžius. Mes abu ir klausėmės, ir savo tarpe šnibždėjome. Štai čia staiga buvo paskelbta, kad prasidėjo Antrasis pasaulinis karas - Hitleris užpuolė Lenkiją. Mudvieju laimingas, melancholijai atmiestas nuotaiskas pakeitė rūpestis. Karas! Kas bus su Lietuva! Kas bus su mumis? Gerai, kad žmonėms likimo nepajėgia išburti nei tigonės, nei įvairūs aiškinčiai. Jei Konstancija būtų tai žinėjusi...

(1944 m. pavasarį, baigusi odontologijos studijas, iš-tekejo. Jauną, sėkmingai atrodantį jos gyvenimą liepos vidury, traukiantis nuo bolševikų, staiga užgesino paklydusi kulka... Karas! Kas lieka, kas žūsta...)

O man kliuvo nelaukta laimė. Į Kauną važiuavau daug drąsiau, kaip anksčiau jaučiausi. Būgstavimai atvėso, nes 1939 m. vasarą į tą garsų Europos miestą su viena prabangia gatve (Laisvės alėja) nusikėlė gyven-ti mano jauniausia teta, Bronė Saltonaitė-Dirkienė. Jos vyras, kapitonas Paulius Dirks, anksčiau išėjęs atsar-gon, vėl grįžo į aktyvią kariuomenės tarnybą ir buvo paskirtas kauno komendantūros intendentu. Kai mano tėviškė pasiekė šį žinią, Dirksai dar nebuvo spėję rasti

buto. Taigi jų adreso nežinojau.

Pro Prienus, Birštoną, Garliavą, Aleksotą dulkinas autobusas pasiekė Kauno stotį. Iriedėjo jon, Alytaus kvapą atsinešęs, tokį kuklų, paprastutį kvapą. Išlipau su naujutėliu lagaminu, kurį vos patempiau, pasižvalgiau į mūrus, įsirangiau vežiko kariatėm ir iš-kilmingai, lyg koks pasiturinčio pono vaikas, pareiškiau, kad gabentų į Adresų biurą. Arklys klapsėjo į Vytauto prospektą asfaltą, vežikas rūkė ir tolimomis distancijomis spjaudė. Neprisimenu, kiek tam kariatės valdovui skaudantia širdimi sumokėjau. Juk pigesnės išeities nesuradau. Kaip nežinomame mieste su nepakeliamu lagaminu ieškiosiu nežinomo Adresų biuro? O tasai biuras tada glaudėsi dideliuose rūmuose, vėliau tapu-siuose baidiuoju okupantų Saugumu, kurio rūsyje po pusantų metų man teko kalėti.

Giminių adresą gavau - Savanorių prospektas, prie pat Tvirtovės alėjos. Toli! Vėl vežiko karieta. Vėl iškilmingas arklio kanopų kaukšėjimas. Vėl skausmin-gas mokėjimas, vėl mano kapitalo žiaurus pažeidimas... Štai beldžiu į duris, prie jų lyg voras su kroviniu pri-lipes, ir jas atidaro teta Bronė. Išgelbėtas!

Vakare tetėnas P. Dirks išklaušė mano didžių ateit-ties planų ir pripažino, kad Technikos fakultete lengva nebus - daug darbo, daug pinigų, o per tą darbą nė trupinėlio laiko kokioms tarnybėms. Susirūpinęs paklausiau apie prof. P. Dovydatį. P. Dirks nusako-jo, kaip rasti jo namus. Ryžausi pas tą mistikos apgaub-tą profesorių keliauti ir rytojaus dieną nedrąsiai kape-čiausi Savanorių prospektu.

Duris atidarė pats profesorius. Aukštas, paprastos išvaizdos. Pasisakiau, kas esu ir kad ieškau ateitininkų pagalbos.

(Bus daugiau)

ŽURNALISTAS VYTAUTAS KASNIŪNAS – AŠTUONIŲ DEŠIMTMEČIŲ GYVENIMO SŪKURIUOSE

JURGIS JANUŠAITIS

Įkuria Vileišių muziejų, draugauja su Vileišiais.

Turėjo progos gilinti studijas. Lietuvių kalbą ir literatūrą studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1937 m. pabuvojo Italijoje, Latvijoje, Estijoje, kad pažintų tuos kraštus, o taip pat susipažintų ir su žurnalistika, kurią Vytautas jau praktikavo.

— Kada, Vytautai, pirmą kartą paėmė plunksną į rankas ir pradėjai rašyti spaudai? — metu klausimėlis.

Žurnalisto, visuomenininko, įvairių organizacijų uolaus darbininko Vytauto Kasniūno aštuoniasdešimties metų gyvenimo ryšys išaušo, jam su žmona levute viešint prie Atlanto, saulėje Floridoje, Boca Raton. Sukaktuvininką pirmieji pasveikino jo šeimos nariai, Floridoje gyvenantys draugai, mokslo draugai joniškėčiai ir visuomenės veikėjai bei kolegos žurnalistai.

Turėjau progos su mielu sukaktuvininku Floridoje paklausti drauge jo nuskubėjusių metų kelias, pasklaidyti pramogingą gyvenimo knygą, prisiminti daugybę malonių ir šurpių išgyvenimų.

— Galvoju, ar mano gyvenimas buvo prasmingas, ar tikrai atlikau savo pareigas šeimai, Lietuvai, spaudai, lietuviškajai išeivijai, organizacijoms, prašneko sukaktuvininkas Vytautas.

Atsiveria nuosirdus, kolegiskai pokalbis. O pakalbėti apie daug ką turime. Sugrįžtame į Vytauto vaikystę, jaunystę neprikli. Lietuvoje. Skubame vingiuotais jo gyvenimo keliais, kuriuose imintos giles veiklos, gražių darbų pėdos.

Žurnalistas, visuomenininkas Vytautas Kasniūnas (Kasnickas) i ši pasaulį atėjo 1914 m. balandžio 10 d. Aukštaitijoje, Joniškio mieste. Ten pradėjo ir savo gyvenimo pirmuosius žingsnius, pradinis mokslas, ten lankyta progimnazija, o ja baigęs Vytautas lanko ir sėkmingai baigia Šiaulių mokytojų seminariją.

— Mokytoju būti labai norėjau. Gyvenau tada Lietuvos kurybingumo nuotaikomis. Labai mėgau jaunimą. Rūpėjo jo ateitis. Tada galvojau pašvesiu savo gyvenimą, auklėjant lietuvių jaunąsias kartas, kurios kurtų Lietuvos ateitį, — prisimena Vytautas.

Baigęs Mokytojų seminariją Vytautas Švietimo ministerijos paskiriamas Medinių-Sidriūnų pradžios mokyklos vedėju. Kupinas energijos, jaunas mokyklos vedėjas imasi iniciatyvos ir pastatydina didelę mokyklą.

Trys būsimieji „Draugo“ skaitytojai Lemonto Pasaulio lietuvių centre. Iš kairės: Robertas Senkevičius, Paulius Rūskis ir Antanas Senkevičius. Nuotr. Irenos Senkevičienės

— 1930 m. birželio mėn. Joniškėje, vestuvių naktį, kilo jaunųjų Vinco ir Marytės Grėbliūnų namuose gaisras. Jie su pagalvėmis išėjo iš antro aukšto. Atbėgo į mūsų namus. Juk tai didelis įvykis. Nutariau jį aprašyti spaudoje. Laikraščiu pardavimo būdėse (kioske) nusirašiau įvairių laikraščių adresus, išsiuntinėčiau reportažus, išspausdino. Tada manijje gimė ryžtas tapti žurnalistu. Tai buvo mano žurnalistinio darbo pradžia, profesinė užuomazga, plunksnos kvapas ir vėjas.

— Betgi vėliau tapai profesionaliu žurnalistu?

— Gyvenimo svajonė išsipildė. Audra viduje ir kelyje. „Lietuvos aid“ sekretorius Simas Aleksandrynas laiškučiu skubiai kviečia atvykti į redakciją. Turbūt pakels honorarą — galvojau. Iš Pasvalio siauroju, iš Šiaulių plačiuoju geležinkelio per naktį keliaus, su purvinais „kaliošais“ sulytas, sušlapęs jau skaitau: „Lietuvos aid“ redakcija. Toks ir įlėkiau į redaktoriaus sekretoriaus kabinetą, paskui save palikdamas klaną vandens. Mokytojas Vytautas Kasnickas-Kasniūnas, springs-tančiu balsu susijaudinęs pristatė. Simas Aleksandravičius, tiesdamas ranką taria sekretorius. Ačiū, kad atvykote, laukėme... Jis pabeldžia į šalia rašomojo stalo esančias duris. Prašau, sėdėk. Einu į kabinetą. Parketu čiuožia purvinai kaliošai, šlapios rankos, šlapia skrybėlė ir kaimo mokytojas su portfeliuku.

„Vytautas Alantas, — sveikindamas ištaria pavardę. — Gavom žinią, kad esate geras mokytojas, groji smuiku, skambini pianinu, vedi chora. Redaktoriai pasirinko tamsta reporteriu švietimo, kultūros, teatro ir kit. reikalams. Galite rytoj pradėti dirbti?“

Buvo trečiadienis. Prašiau, kad galėčiau pradėti dirbti pirmadienį. Pradėjau darbą „Lietuvos aid“. Idomus darbas. Daug ko išmokau. Teko keliauti po visą Lietuvą su ministras, aukštais pareigūnais. Daug apie minėtas sritis rašiau.

Tai gi ir dabar menu, kai „Lie-

tuvos aid“ vyr. redaktoriai keliavo drauge mano gyvenimo takais, drauge kaip mokytojai, vadovai: Vytautas Alantas, Aleksandras Merkelis, dr. Bronius Dirmeikis. Redagavau ir aš pats „Panevėžio apygardos balsą“. Kaip redaktorius išgyvenau džiaugsmą, kai prof. Balys Sruoga atsiuntė pagiriančius žodžius. Visi žinom, Sruoga buvo taupus ir gal net skūpus žodžių rašymui savo buv. studentams.

Vytautas Kasniūnas, išėjęs gyvenimo ir žurnalistikos mokyklą, plunksnos niekada nebeпадėjo. Ją savo rankose laiko iki šios dienos.

Likimas lėmė palikti ir jam tėvynę. Karo metai Vokietijoje, pergyvenimai, trūkumai jo ryžto nepalaužė. Pokario metais pradėjo rašyti „Mūsų kelyje“ savo išgyvenimus „Gražioji Nemuno šalis“. Gyvendamas Vokietijoje, jau rašė „Tėvynėje“, „Dirvoje“. O neprikli. Lietuvoje — „Lietuvos aid“, „Mūsų Vilniuje“, „Trimitė“, „Karyje“, „Versle“, „Vakaruose“, „Jaunoji kartoje“, „Ukininkų patarėjuje“, „Tautos mokykloje“.

Amerikoje įsikūręs, tapo uoliu „Draugo“, „Dirvos“ bendradarbiu. „Tėvynės“ redaktoriu ir bendradarbiu. „Laiškai lietuviams“ redakcinės kolegijos narys. dažnai savo straipsniais praturtina ir šio žurnalo skiltis.

Sukaktuvininkas Vytautas Kasniūnas visą savo prasmingą gyvenimą pašventė spaudai ir organizacijų veiklai. Tris kaden-cijas buvo išrenkamas Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybon, kur ėjo vicepirmininko ir sekretoriaus pareigas ir sured-gavo „Lietuvio žurnalisto“ Nr. 8. Margučio ir Sophie Barkus radijo laidos ilgai skambėjo jo balsas, išsakantis keliones apie „Gražiąją Nemuno šalį“. Dešimtmetį vadovavo Lietuvių forumo radijo programom. Il-gametis BALFo direktorius ir

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS „LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJOJ“ REIKALU

ALTas nuo pat Lietuvos okupacijos pirmųjų dienų visur kėlė Lietuvos genocido klausimą: rinko dokumentaciją, pasiekė, kad buvo sudarytas JAV Atstovų Rūmų Kersteno komitetas ir gausiai jungėsi į jo darbą demaskuojant bolševikų nusikaltimus, surengė genocido parodą, genocido parodos eksponatus perkėlė į Lietuvą. Taip pat ALTas leido savo leidinius, o ALT'o darbuotojai, prisidėjo prie kitų genocido leidinių paruošimo.

Tačiau dabar Pasaulio Lietuvių bendruomenė ir Lietuvos Istorijos institutas, išleidamas

„Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ pirmąjį tomą, dėl savo klaidinančio trėmimų vaizdo dabar ir ateityje kenks Lietuvos reikalams.

Todėl leidėjai, nors ir vėlu, turi sustabdyti tos istorijos platinimą ir vertimą į kitas kalbas. Šios istorijos leidėjai, spauda ir kitos visuomeninės organizacijos prašomos ateityje vengti neapgalvotos veiklos, kuri bent kuo kenktų ne tik politiniams, bet ir bendriesiems Lietuvos reikalams.

Amerikos Lietuvių Taryba 1994 m. gegužės 6 d.

valdybos vicepirmininkas. SLA tarybos ir valdybos narys. JAV LB IV taryboje buvo kultūros ir švietimo tarybos narys, Korp! Neolituania tarybos narys.

Gražiai sugyvenantis su savo mylima šeima žmona levute, sūnumis Vytautu, Mariumi ir jų šeimomis. Vytauto didysis rūpestis užtikrinti šeimai mokslą, gražų gyvenimą, ką abu su žmona sėkmingai atliko, sūnus išauklėdami ir lietuviškoje dvasioje.

Sukaktuvininkas Vytautas prisimena džiaugsmo ir liūdesio momentus. Jų būta. Jį pradžiugino Daughters of American Revolution apdovanojimas medaliu už prieškomunistinius straipsnius. Medalis buvo jam įteiktas, pageriant Lietuvos generalinį konsulą dr. Petrą Daužvardį.

— Mano gyvenimo liūdnoji dalis: apie 5 metus planavau, dirbau rinkau pinigų, kad skintų Rako stovykloje pastatytą ambulatorią. Skautai užmiršo ne tik padėkoti, bet neatėjo ir į iškilmes. Tik man daug padėjo dr. A. Ramonas, dr.

Paulius ir vyr. skaut. R. Raciūnas.

Menu, prieš daugelį metų, Vytautui gulint Šv. Kryžiaus ligoninėje, užsiminiau, kad nuostabių pasakojimų apie mūsų tėvynę: „Gražioji Nemuno šalis“ būtinai išleis atskira knyga. Sakė paruošęs. Dabar paaiškėjo, kad rankraštis, Vytautui atostogaujant Beverly Shores, užėjus audrai, paskendo rūsyje. Gaila.

Vytautas Kasniūnas šeimai duoną pelnė paskutiniuoju metu ilgakai dirbdamas viename Čikagos dienraštyje. Pasi-traukęs į užtarnautą poilsį, jaukiai įsikūrė netoli Michigano ežero, Beverly Shores, IN. Ramus gražios gamtos prieglobstyje kampelis, nešantis ramumą, poilsį, bet skatinantis kūrybingumą. Ir švedskas savo jubiliejų, Vytautas Kasniūnas, šeimos meilę ir pagarbą jausdamas, lieka guvus, kūrybingas, ir, tikėkime, dar daug metų skaitysime jo kūrybą spaudoje, klausysimės išsamių paskaitų minėjimuose, pagerbimuose, organizacijų darbuose.

PADĖKIME NEKALTAI KENČIANTIEMS

1. Jei norite asmeniškai remti vargstantį vaiką Lietuvoje, prašome užpildyti anketą ir su čekių gražinti „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui.
2. „Saulute“ nusiųs Jums vaiko vardą, nuotrauką ir aprašymą.
3. Su vaiku galima susirašinėti, nusiųsti dovanėlius, bet tai nebūtina.
4. Metams baigiantis, rėmėjas gali paramą nutraukti arba pratęsti.

Ačiū.

„Saulute“ ir Lietuvos vaikai

TAX ID # 36-300 3339

This form represents an agreement to sponsor a child in need in Lithuania.

LITHUANIAN WORLD COMMUNITY
14911 127th Street, Lemont, IL 60439, USA

Sunlight Committee to Aid Orphans in Lithuania
419 Weidner Road, Buffalo Grove, IL 60089, USA
PH (708) 541-5782 FAX (708) 541-5782

I (we) the undersigned pledge \$20.00 / month (\$240.00 annually) in payments of

- 1) \$240.00 once a year
- 2) \$120.00 twice a year
- 3) \$ 60.00 quarterly

for a period of 1, 3, 5, 10, 15 years. YEARS

I (we) understand that 95% of the money will be spent on the welfare of the child specified and that 5% will be used to cover bank process charges. There are no other administrative charges.

I (we) understand that any additional donations will be accumulated in a Trust Account in the child's name until the child becomes of legal adult age, at which time the person named will be entitled to access and dispose of the funds at their will.

AMOUNT \$ PER YEAR FOR YEARS

NAME OF CHILD BEING SPONSORED

Sponsor Last Name

Co Sponsor Last Name

Sponsor First Name

Co Sponsor First Name

Sponsor M Initial

Co Sponsor M Initial

Home Phone

Work Phone

Sponsor Address

Co Sponsor Address

SPONSORS SIGNATURE

Date of Agreement

CO-SPONSORS SIGNATURE

Start Date

COMMITTEE MEMBERS SIGNATURE

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

VEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Lietuvė ieško darbo
Marquette Parko apylinkėje.
Tel. 312-436-3581.
Skambinti po 4 val. p.p.

IMEX AMERICA, INC.

8404 S. Oketo Ave.,
Bridgeview, IL 60455
Nuomoja automobilius Lietuvoje, siunčia automobilius, labai greitai perveda dolerius į Lietuvą
Tel. 708-430-2119
Fax. 708-430-3152
Skambinkite darbo dienomis 9 v.r.—5 v.v.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 12 v. iki 1 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908-753-5636.

Dail. POVILO PUZINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausią premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana tinka bet kuriam lietuviui. Knygos kaina 25 dol. Illinois gyventojams Tax 2.19 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol., Canada — 4.50 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

Dr. JUOZAS JAKŠTAS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytojas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė. Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Priede: 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos konstitucijos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įršta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui ir Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštu, dar pridėdama 2.50 dol., | Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėda 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.**

ŠVIESIAI PROF. JUOZO TONKŪNO ATMINČIAI

JONAS DAUGĖLA

Jau gyvename ne tik šio šimtmečio, bet ir antrojo tūkstantmečio nuo Didžiojo Karaliaus užgimimo užsklandos išvakarėse. Šio šimtmečio istorija yra išmarginta labai ryškiomis mūsų tautos išgyvenimų varšomis. Šiame šimtmečiu net du kartus buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, bet taip pat pusė šimtmečio mūsų istorinė tauta turėjo nešti bolševikų vergijos pančius.

Tačiau ir šiandien skaidriaisiomis varšomis mums dar visiems šviečia du trumpi mūsų tautos nepriklausomos valstybinio gyvenimo dešimtmečiai.

Mūsų savanoriai savo jėgomis išvalė tėvų žemę nuo priešų ir „stipri, graži pati savom jėgom tautų eilėn įstojo Lietuva“. Žaibišku greitumu buvo sukurtas naujas tautos valstybinis gyvenimas, kurio visokeriopa pažanga galėjo didžiulius savieji ir pavydėti svetimieji.

Nepriklausomybės metais iškilo nemažai žymių asmenybių. Jie tautai paaukojo savo prigimtų gabumus, išsimokslinimą ir kūrybinę energiją. Jūs visus šiandien mes pagarbiai prisimename, linkdami, kad jų idealizmo ir kūrybinės energijos gražiais pavyzdžiais užsidegtų mūsų tautos priaugančios kartos.

Šioje žymesniųjų lietuvių grandinėje išskirtinai įsiričiuoja ir prof. Juozo Tonkūno asmenybė. Jis gimė 1894 m. kovo 30 d., tad šiemet Lietuvoje minimas jo šimtas gimtadienis. Pravartu ir mums išsiviams neužmiršti šio tauraus tėvynainio šimtojo gimtadienio.

Jis yra būdingas šiaurės Lietuvos sūnus. Biržų apylinkės lygumose Staciūnų km. tvarkingo ūkininko sodyboje jis išvydo šio gyvenimo saulę ir pradėjo savo turiningo žmogishko gyvenimo kelionę. Užbaigęs Mintaujoje gimnaziją, aukštojo mokslo siekti išvyko į Maskvą. Sėkmingai užbaigęs Maskvos universiteto agronomijos skyrių. Jo bendramoksliai yra man pasakoję, kad J. Tonkūnas buvo labai pažangus studentas. Baigęs pirmuoju universitetą ir iš prigimties turėjo tikrai tobula atmintį.

Vos tik atstaičius Lietuvos nepriklausomybę, jis sugrįžo į Lietuvą ir pradėjo dirbti naujai suorganizuotoje žemės ūkio ministerijoje. Tuo metu ministerijai teko skubiai vykdyti sunkius ir sudėtingus uždavinius. Reikėjo tuojau iš pagrindų pakeisti feodalinę ūkio sistemą: dvarų žemėmis aprūpinti bežemius ir savanorius; išskirstyti kaimus į vienkiemus; aprūpinti naujakurius būtiniausiais įrankiais ir padargais; pradėti vykdyti melioracijos darbus.

Tačiau Tonkūnui visada labiau viliojo mokslininko darbas. Tad 1924 m. įsteigus Ž. ū. akademiją, jis tuojau įsijungė į akademijos mokomąjį personalą. Buvo pakeltas į e.o. profesorius ir vėliau paskirtas rektoriumi.

Eidamas rektoriaus pareigas, Tonkūnas be mokslininko gabumų parodė ir savo išskirtinus administracinio darbo sugebėjimus, suorganizavo dėstytojų sambūrį. Šalia agrotechnikos, zootechnikos ir ekonomijos skyrių dar įsteigė merginoms namų ūkio sekciją. Sutvarkė akademijos pavyzdinį ūkį („dvarą“).

1934 m. J. Tonkūnas buvo pakviestas Švietimo ministru Lietuvos vyriausybėje. Tuo metu vyriausybei vadovavo jo artimas bičiulis, irgi agronomas, J. Tubelis.

Tačiau ir būdamas vyriausybeje, jis nenutraukė ryšių su Ž. ū. a. ja. Kiekvieną savaitę atvykdavo iš Kauno į Dotnuvą

Prof. J. Tonkūnas.

skaityti paskaitų. To meto vyriausybėje, kaip ir dera žemės ūkio šaliai, dauguma ministrų buvo agronomai. Tačiau apsiėmęs Lietuvos dangiui, išryškėjo bei vakarų sumaurojus patrankoms, vyriausybei vadovauti buvo pakviestas generolas ir į pačią vyriausybę buvo įtraukta daugiau aukšto laipsnio karininkų. J. Tonkūnui teko pasitraukti iš vyriausybės ir jis vėl sugrįžo atgal į Dotnuvą.

Čia jis vėl visomis jėgomis pasinėrė į savo mylimo mokslinio darbo sriautus. Be bendrosios žemdirbystės jis dar skaitė ir pievų pelkių kultūros kursą. Tuo metu jau mūsų žemės ūkis buvo iš grūdų ūkio perorganizuotas į gyvulininkystės ūkį, tad buvo svarbus reikalas galimai daugiau pievų ir pelkių nusausinti, paversti jas kultūrinėmis ganyklomis.

Tyrimams ir bandymams buvo suorganizuota atskiра mokslo institucija. Pašarinių žolių auginimo ir pievų pelkių gerinimo klausimais profesorius yra parašęs nemažai straipsnių. Jų nemažai paskelbta daugiausia „Žemės ūkio vadove“. O, be to, dar yra išleisti ir keli atskiri leidiniai.

Visą šį darbą nutraukė staigus bolševikų armijos įsiveržimas į mūsų šalį. Tą siaubingą naktį Tonkūnas buvo ištrauktas iš lovos, neleidžiant pasiimti net kiek rūbų, įmestas į sunkvežimį ir taip, kaip tūkstančiai lietuvių, išvežtas į Sibiro taigas. Jis buvo atskirtas nuo šeimos. Tais pačiais tremties keliais turėjo iškelti ir jo žmona agr. Janina Milvidaitė, ir du mažamečiai vaikai.

Atkėjęs keturiolika ilgų Sibiro tremties metų, Tonkūnas buvo leista sugrįžti atgal į savo gimtąją žemę. Geriems draugams ir buvusiems bendradarbiams padėjus, J. Tonkūnui pavyko vėl sugrįžti prie savo mėgstamo mokslinio darbo, įsijungiant į kelių ž. ūkio mokslinių įstaigų veiklą. Vėliau jis buvo išrinktas Mokslo Akademijos nariu-korespondentu.

J. Tonkūnas mirė 1968 m. gegužės 6 d. ir buvo palaidotas Gelainių kapinėse prie Dotnuvos.

Profesorius šimtas gimtadienis buvo labai plačiai ir iškilmingai prisimintas Lietuvoje. Jau kiek anksčiau išleista platesnės apimties, mokslininko A. Motuzo paruošta knyga. Šių metų pradžioje buvo surengtos minėjimo akademijos Vilniuje, Kaune ir Dotnuvoje. Akademijose kalbėtojai išryškino J. Tonkūno nuopelnus mūsų tautai ir jo mokslinius laimėjimus. O buvusieji jo bendradarbiai ir studentai pažėrė pluoštą savo prisiminimų.

Pasibaigus iškilmėms Kaune, būrys svečių susirinko prie namo, kuriame gyveno Tonkūnų šeima, kai jis buvo Švietimo ministras. Prie šio namo buvo pritvirtinta graži prisiminimo lenta su atitinkamu įrašu.

ELENA KAROSAITE- GIMBUTIENĖ

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Mūsų gyvenimo paskirtis: ateiti į šį pasaulį, būti naudingi savo tėvynei ir visuomenei ir palikti įnašą ateities kartoms savo kūrybiniais darbais. Gamtos dėsnis yra nekeičiamas. Atėjus, ar neatėjus, laikui, tenka palikti šią žemę ir išeiti į ten, iš kur niekada negrįžtama.

Žmonės, kurie savo gyvenimą žemėje praleidžia prasmingai ir palieka mokslinius darbus žmonių labui, yra vertinami, juos reikia prisiminti ir su jais susipažinti mūsų visuomenėje.

Viena tokių buvo Elena Karosaitė-Gimbutienė, agronomė, pirmoji lietuvių genetikė ir visuomenės veikėja.

Ji gimė prieš šimtą metų, 1894 m. sausio 13 d. Slavėnuose, prie Anykščių šilelio. Baigusi gimnaziją, tolimesnėms studijoms išvyko į Maskvą. Studijavo agronomiją Maskvoje tarp 1914-1917 metų, bet negalėjo baigti dėl revoliucijos ir paktusių šeimos sąlygų.

Dar gyvendama Rusijoje, 1917 metais iškėlė už geležinkelio inžinieriaus Leonido Gimbuto. 1919 metais grįžo į Lietuvą su vienerių metų sūnumi Jurgiu. 1921 metais Kaune gimė duklė Aldona. 1932 metais Kaune mirė jos vyras Leonidas. Lietuvoje įsikūrus žemės ūkio akademijai (Dotnuvoje), ją baigė 1928 metais, gaudama pirmosios tos Akademijos laidos diplomą.

Nuo 1927 iki 1940 metų mokytojavo Aukštesnėje sodininkystės ir daržininkystės mokykloje Fredoje, prie Kauno. Nuo 1940 iki 1944 metų mokytojavo Vilniuje. Gyvendama Lietuvoje, vasaromis gilino genetikos studijas Švedijoje ir Prancūzijoje. Parašė ir išspausdino du vadovėlius – pirmuosius lietuviškus iš tų specialybių: „Augalų genetika“, 1936 m. ir „Daržovių sėklininkystė“, 1942 m.

Rašė agronominėmis temomis straipsnius daugelyje Lietuvos laikraščių ir žurnalų.

Elena Gimbutienė už pasiųstus mums buvo apdovanota Gedimino ir Vytauto Didžiojo

ordinais. Gyvendama Lietuvoje, ji pasižymėjo visuomenine veikla. Kaune dirbo Lietuvių Moterų taryboje ir Mergaičių bičiulių draugijos valdyboje. Dalyvavo su pranešimais tarptautiniuose kongresuose Austrijoje ir Amerikoje. Gerai mokėjo prancūzų kalbą. Nuo 1934 metų įsijungė į Lietuvos Skauciu sąjungą.

Sovietinio teroro buvo išbėgusi iš savo tėvynės, su sūnumi Jurgiu ir dukra Aldona ir jų šeimomis, pasiekė Vokietiją. Į Ameriką atvyko 1949 m. pavašarį ir apsigyveno Bostone, sūnaus šeimoje.

Čia buvo Kaziuko mugių iniciatorė, Bostono skauciu tautininkė ir skautiškos spaudos bendradarbė. Buvo pagerbta vyr. skautininkės laipsniu „Lelijos“ ir „Geležinio vilko“ ordinais.

1965 metais persikėlė gyventi į Los Angeles pas dukterį Aldoną ir jos šeimą. Čia ji praleido likusį savo amžių. Plačiai bendravo su Los Angeles lietuviams, lankydama lietuviškus renginius, koncertus, parodas. Čia gyvendama, sudarė jūrinių kriauklių moks-

linę kolekciją su lotyniška identifikacija ir padovanojo tu rinkinių kūrinių Vilniaus universitetui 400 metų sukakties proga. Jos rinkinys buvo eksponuotas universiteto gamtos muziejuje kartu su jos portretu.

Daug laisvalaikio skyrė savo pamėgtai kūrybai – paveikslams iš kriauklių. Šimtus tų paveikslų išdalino kitiems. Dalyvavo parodose Los Angeles mieste, susilaukdama dėmesio ir įvertinimo.

Mirė Los Angeleje 1988 metais, sulaukusi brandaus amžiaus.

Amerikoje, Bostone, ji paliko sūnų inž. dr. Jurgį Gimbutą su jo trimis dukromis, gyvenančiomis Los Angeles ir kituose miestuose. Los Angeleje gyvena jos duklė Aldona su vyru.

Elena Karosaitė-Gimbutienė

A.†A.

VLADISLAVAI KOVALČIUKIENEI

kantriai užbaigusiai žemiškąją kelionę, dukrai VIRGINIJAI ir žentui VYTAUTUI KUPCIKEVIČIAMS su šeima reiškiam gilią užuojautą.

Sofija ir Adolfas Jelioniai

A.†A.

Dr. GUSTAVUI PETERSONUI

iškeliavus į Amžinybę, guodžiame jo žmoną sesę LIDIJĄ ir jos šeimą. Liūdime kartu su Jumis.

Detroito Vyr. Skautės Židinitės

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirę toli nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų?...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame jūdri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite – Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusių atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems – ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėte tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutapys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PALOS HILLS

**PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.**

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

DRAUGAS, trečiadienis, 1994 m. gegužės mėn. 11 d.

5

Baigiant verta pažymėti, kad Elenos Karosaitės-Gimbutienės sūnus ir dukra, sekdami motinos pėdomis, jau įdėjo savo

mokslinį, kultūrinį ir visuomeninį įnašą į užsienio lietuvių aruodą.

PADĖKA

A.†A.

MARIJA GURĖNIENĖ

Mano brangi Žmona mirė 1994 m. balandžio 22 d. Hayward, WI. Palaidota balandžio 28 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Nuosirdžiai dėkoju giminėms ir krikšto dukrai man padėjusiems sunkiose valandose. Taip pat visiems draugams ir artimiesiems, dalyvavusiems šermentyse, šv. Mišiose ir palydėjusiems velionę į Amžino Poilsio vietą.

Padėka kleb. J. Kuzinskui už atnašautas šv. Mišias, atsilankymą koplyčioje ir palydėjimą į kapines. Ačiū kunigams – kan. V. Zakaraskui ir kan. V. Mikolaičiui už maldas koplyčioje.

Dėkoju visiems Mariją prisiminusiems auka, paguodoms žodžiu, malda, giesme.

Padėka laidotuvių direktoriams Donald ir Donald, Jr. Petkams už jų rūpestingą patarnavimą. Ačiū visiems.

Giliame liūdesy likęs vyras ir artimieji.

Mylimai Motinai

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiam gilią užuojautą dukrai DANGUOLEI, žentui PETRUI, anūkui ŠARŪNUI su šeima ir visiems giminėms.

Zigmas, Ramunė, Edvardas, Viktoras,
Cynthia Griganičiū
Janina Barkienė

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

mirus, dukrai DANGUOLEI ir žentui PETRUI GRIGANAVIČIAMS, anūkui ŠARŪNUI su šeima bei kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

Aldona ir Juozas Paliokai
Adelė ir Juozas Plienai
Birutė Podienė ir jų šeimos

Mylimai Mamytei, Senelei ir Uošvei

A.†A.

VLADISLAVAI KOVALČIUKIENEI

mirus, siunčiame nuosirdžiausią užuojautą dukteriai VIRGINIJAI ir žentui VYTAUTUI KUPCIKEVIČIAMS, anūkam RITAI su vyru ir ALGIUI su šeima bei visiems artimiesiems.

Birutė, Eleuterijus ir Leda Žilinskai

**atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.**

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER.

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamė iškvietimus. Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Mažoji tautinių šokių šventė“ įvyks birželio 19 d., 3 val. popiet, Jaunimo centre. Čikagos ir apylinkių jaunimas, priklausantis tautinių šokių grupėms, ruošia koncertą paremti „Draugą“. Tai tikrai gražus reiškinys, todėl visuomenę kviečiame įvertinti mūsų jaunimo pastangas ir šiame ypatingame koncerte dalyvauti.

Vytautas A. Račkauskas, Cicero, IL, gyventojas, teisininkas, „Draugo“ bendradarbis daugelį metų, neseniai išgyveno vidurių operaciją. Grįžęs į namus, antrą dieną sukritęs. Rasta dalinis paralyžius. Gydomas Oak Park ligoninėje, šiaurinėje Čikagoje, gydytojo dr. P. Kisieliaus žinioje.

Visi kviečiami pasiklausyti Lietuvoje išgarsėjusių Jūratos ir Arvydo Vilčinskų, kurie gegužės 8 d., sekmadienį, 4 val. p.p., atliks dainų ir muzikos programą Jaunimo centre. Bilietai iš anksto gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje. Margutyje priimami telefoniniai bilietų užsakymai.

Ambrose Zatkus, San Bernardino, CA, „Draugo“ dienraščio paramai, atsiuntė 100 dol. čekį per Reginą Gasparonienę. Jam nuoširdiai dėkojame už šią pagalbą.

Illinois gubernatorius Jim Edgar visuomet daug dėmesio skiria etninėms grupėms, gyvenančioms Illinois valstijoje, ypač Čikagoje. Pastaruoju metu jis paskyrė keletą lietuvių svarbioms pareigoms savo administracijoje **Anatolijus Milūnas** yra „Illinois and Michigan Canal National Heritage Corridor Commision“, dr. **Donatas Tjūnelis** – „Illinois state Board of Professional Engineers“, **Grazina Liautaud** – „Physicians Assistants“ patariamajame komitete; **Regina G. Narušienė** – Illinois valstijos „Tollway Advisory“ komitete.

x **Antram Kaime** vaidina: **Tauras Būblys**, **Eugenijus Butėnas**, **Audra Mockaitytė**, **Jonas Variakojis**, **Alida Vitaitė** ir **Karolis Žukauskas**. Režisuoja **Romas Stakauskas**. Pastatymai: **Playhouse** salėje, 2515 W. 69 St., gegužės 21 ir 22 d. Taipogi **Lietuvių centre**, **Lemonte**, birželio 11 ir 12 d. Pradžia: šešt. 6:00 v.v. (Playhouse), 7:30 v.v. (Lemonte). Sekmd. 3:00 v. p.p. (Playhouse), 5:00 v.v. (Lemonte). Rezervacijos ir kvietimai: **Seklyčia**, 2711 W. 71 St. (312) 476-2655 ir **Lemonte** nuo 10:30 v. iki 1:00 v. p.p. kas sekmadienį. (sk)

Advokatė LINA ALTA imigracija ir civilinės bylos
875 La Playa St.
San Francisco, CA 94121
Tel. 415-221-4805

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

Pedagogas Juozas Masilionis supažindins su dr. **Petru Joniku**, jį pagerbiant šį šeštadienį, gegužės 14 d., 6:30 v.v. Jaunimo centre vyksiančioje Lituanistinio Pedagoginio instituto absolventams diplomų įteikimo šventėje. Visi kviečiami atsilankyti – pagerbti lituanistikos mokslui nusipelnusį dr. Joniką, įvertinti Pedagoginio Lituanistikos instituto darbą ir pasidžiaugti šia mokslinė institucija baigusiu jaunimu. Ypač laukiami buvę studentai, absolventai ir lektoriai. Informacijai kreiptis į PL instituto direktorę St. Petersoniene, tel. 312-847-1693.

Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje, dar tebevyksta dail. Rimanto Dichavičiaus meno darbų paroda. Ji veiks iki gegužės 15 d. Galerija atidaryta šeštadienį ir sekmadienį, nuo 10 val. ryte iki 2 val. popiet. Kviečiame apsilankyti.

Pirmoji Lietuvos moteris lakūnė Antanina Liorentaitė, šiuo metu gyvenanti Bridgeporte, ateinanti ketvirtadienį, gegužės 12 d., 2 val. p.p., Maibenkos restorane suruošose iškilmes bus apdovanota Lietuvos Respublikos medaliu. Medalį išteiks lietuvių Aeroklubo pirmininkas Edmundas Jasiūnas.

Snieguolė Zalatorė, rašanti amerikiečių ir lietuvių spaudoje, kuri kartu su Laima Šulaityte-Day paruošė ir išleido pirmąjį turistinį leidinį anglų kalba apie Lietuvą, išvyko į New Yorką, Bostoną ir kitur pristatyti šią knygą ten gyvenantiems žmonėms. Šis leidinys susilaukia didelio susidomėjimo tiek lietuvių, tiek amerikiečių tarpe.

Lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubas, Cicero, IL, per Juozą Žemaitį įteikė „Draugą“ leidimo reikalams šimta dolerių. Nuoširdus ačiū jiems už labai reikalingą paramą.

x **Už a.a. Aliną Petrauskaitę** Skrupskelienę bus atnašaujamos šv. Mišios šeštadienį, gegužės 14 d. 9 v.v. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Šeima kviečia buvusius bendradarbius, „Aušros“ mergaičių gimnazijos mokes, ateitininkus ir visus pažįstamus atsilankyti. (sk)

x **Dainininkų Arvydo ir Jūratos Vilčinskų koncertas** PLC, Lemonte gegužės 15 d., sekmadienį, 12 val. tuoj po šv. Mišių, Centro didžiojoje salėje. Klausytojus pavaisinsime kava ir namie keptais pyragaičiais. Kviečia PLC renginių komitetas. (sk)

x **Gydytojo kabinetui** reikalinga tarnautoja: atsakyti telefonus, tvarkyti kartoteką, išrašyti sąskaitas. Išmokysime. Kreiptis: Linn Walsh, 312-436-7700. (sk)

x **Vertingas ir nemažas Baltia Express amerikietiško maisto** siuntinys tampa švente ir ne švenčių dienomis. Jame: mėsa, dešra, ryžiai ir daug kitų vertingų produktų, o kaina tik \$38. Daugiau sužinosite paskambinę nemokamu tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-624, arba atvykę į Baltia Express, 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus.
Tel. 708 257 0746
Skambinti po 6 v. v.

Gegužės 15 d., 4 val. po pietų televizijos kabelinis kanalas „Lifetime“ rodys filmą „Guinevere“. Šis filmas yra filmuotas Lietuvoje praėjusių metų rugsėjo mėnesį. Filmavo Hollywood filmų bendrovės Weintraub/Kuhn ir Hearst Entertainment, dalyvaujant Lietuvos kino studijai. Filme pasakojama Anglijos karalienės Guinevere istorija. Filmo kūrime dalyvavo ir Lietuvos aktoriai, taip pat New Yorke gyvenantis kino operatorius Mindaugas Blaudžiūnas, režisavo J. Taylor; vaidina Sheryl Lee, Sean Patrick Flanery, Noah Wyle ir kiti. Filmas daugiausia buvo nufilmuotas Trakų pilyje ir Vilniaus apylinkėse.

P. Kamarauskas, Brookfield, IL, vertindamas spausdintu lietuviško žodžio reikšmę, su prenumeratoriais mokesčių atsiuntė ir 200 dol. čekį „Draugą“ išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už prasmingą auką.

Sol. Margarita ir Vaclovas Momkai praturtina šv. Mišių liturgiją giesmėmis Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rėmėjų šventėje, gegužės 15 d., 3 val. p.p., šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje, 4 val. p.p., vakariene ir meninė programa Jaunimo centro salėje. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti seselių darbais. Bilietus platina valdybos nariai ir talkininkai, galima paskambinti tel. 312-778-5154.

ALTO Čikagos skyriaus valdybos ir tarybos posėdis įvyks gegužės 13 d., penktadienį, 6 val. vakare ALTO centro patalpose, 6500 S. Pulaski Rd. Visi kviečiami dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti.

R. Lietuvių bendruomenės Marquette Parko apylinkės nariai gegužės 14 d., šeštadienį, 12 val. dieną renkasi prie Romo Kalantos paminklo, esančio šv. Kazimiero liet. kapinėse, paminėti Jo 22-sias susidėginimo metines. Visi kviečiami dalyvauti.

x **Lithuanian Mercy Lift** nuoširdžiai dėkoja skautininkui „Emilijos Platerytės“ būreliui už \$25 auką a.a. Stasio Matučio atminimui. (sk)

x **Amerikos Lietuvių Montessori draugijos** metinis susirinkimas įvyks gegužės 17 d. 7 v.v. „Mabanka“ restorane, 7844 S. Cicero Ave. Kviečiame visus narius ir visus prijaunčius LM draugijai atvykti, pabendrauti su visais, kuriems rūpi montessorinis vaikučių auklėjimas lietuviškoje aplinkoje. Vakariene 8 dol. Informacija: V. Slapšienė 708-968-3057. (sk)

x **Grazina Liautaud** atsiuntė „Saulutę“, Lietuvos našlaičių globos būreliui, \$1,000 auką. Savo laiškelyje ji rašo, kad „Saulutės“ ir dr. Albinos Prunskienės „Lietuvos našlaičių globos komiteto“ darbas „yra nepaprastai sunkus, nes visa pagalba nėra vienkartinė – vaikučiams visą laiką reikia valgyti, reikia apsirengti, reikia užsikloti“... „Saulutė“ nuoširdžiai dėkoja Gražinai Liautaud, kuri ir anksčiau yra parėmusi „Saulutės“ darbus stambesne auka. (sk)

x **Norint pirkti bei parduoti** sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Belecus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333. (sk)

x **LEMONTE, PL centre**, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.v. - 3 v. p.p., sekm. 8:30 v.v. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772. (sk)

(sk)

NEMESK KELIO DĖL TAKELIO

Visi svajojame apie ateitį, ko nors siekiam, ką nors norime atlikti. Stengiamės svajones paversti tikrove. Pvz., jei nori būti muzike, reikia daug dirbti toje srityje. Jei gyvenimą paversi žaidimais, nieko nepasieksi. Mes turime save valdyti, kad pasiektume svajones numatytą tikslą.

L. Maier (12 kl.)

Jei žinai, kuo tu nori būti užaugus, reikia visą laiką stengtis mokytis. Yra gyvenime daug pagundų, kurios nori tave nukreipti nuo tikslo, tai nieko neveikimas ir laiko gaišinimas. Jei tavo norai yra tau svarbiausi, neieški, kad kas nors juos pažeistų.

Kristina Barauskaitė (10 kl.)

Žmonės gyvenime siekia kokių nors tikslų. Bet kartais tie keliai, kuriais turėtų eiti, virsta takeliais. Gyvenimas verčia mus įsitikinti tos patarles gilia prasme. Mokinyš negali šalintis nuo mokslo. Nors kartais ir sunku eiti visą laiką tuo pačiu gyvenimo keliu, bet yra būtina. Jei pasitaiko laikinai nuo to tikrojo kelio nuklysti, reikia skubiai grįžti ir baigti eiti, kol pasieksi tikslą.

Mindaugas Mingėla (12 kl.)
Visi Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-las abiturientai. („Laisva Lietuva“).

NESUTARIĄ ŽEMDIRBIO VAIKAI

Žemdirbio vaikai emė kivičytis (pyktis, bartis). Tėvas, neišstengdamas jų žodžiais sutaukinti ir paveikti, nutarė juos pavyzdžiu pamokyti. Liepė jiems atnešti surištą šluotą. Šie ir atnešė. Tėvas padavė visą šluotą ir liepė perlaužti. Vaikai laužė laužė, bet nieko nepadarė. Tada tėvas paėmė šluotą, išrišo ir davė jiems po vieną rykštę (žabą, virbą). Vaikas jas lengvai sulaužė. Tada tėvas ir sako: – Taip ir jūs vaikai, jeigu būsite vieningi, priešai jūsų neįveiks, o jeigu kivičysitės, lengvai būsite nugalėti. Pasakėčia moko, kad vienybėje – galybė, o nesantaika – pražūtis.

Ezopas

AMERIKIETIŠKAS JUOKAS

Vienoje amerikietiškoje aukštesniojoje mokykloje kartą mokytojas pasikvietė mokinį prie lentos, kad parašytų vandens formulę.

Mokinyš atėjo ir parašė: H, I, J, K, L, M, N, O.

Mokytojas supykė ir pasakė, kad čia ne formulė, o atskiros raidės. Aš jums daviau formulę. Mokinyš nenusileido ir pakartotojo mokytojo duotą formulę: H to O (H₂O).

Tyki kaulė visuomet gilesnė šaknį atranda.

ŽEMĖ BUNDA

Parnešė pavasarį
Paukščiai ant sparnų,
Supasi ir blaškosi
Vėjas tarp šakų.

Gulbinų karietos
Debesų keliuos, –
Paukščių takas tiesias
Po tingios žiemos.

Šaltis išsigando
Vyturio giesmės,
Žalios skaros dangias –
Pempės suklegęs.

Danutė Lipčiūtė-Augienė

AŠ GALĖČIAU PAVIRSTI Į BET KĄ DAINAVOJE

Jei pavirstčiau į paukštį,
galėčiau skristi. Aš galėčiau
matyti lietuvišką vėliavą iš
viršaus.

Rimas Šimaitis

Pavirtęs žuvimi, galėčiau
matyti kas vyksta ežere.

Vincas Valaitis

Patiktų būti vėžliu, nes
mėgstu žuvalti ir plaukioti ežere.

Paulius Elvikis

Norėčiau būti futbol žaidėjas,
nes man patinka futbolas.

Audrius Moss

Norėčiau būti vėžlys, nes man
patinka jo spalvos. Aš būčiau
labai didelis. Aš plaukičiau
visą dieną ir visą naktį.

Vytas Norušis

Jei būčiau sviedinys, galėčiau
šokinėti po visą sporto aikštę ir
žiūrėti ką vaikai daro.

Marius Žymantas

Patiktų būti paukščiu, nes
noriu skristi ir pamatyti visą
ežerą.

Gintas Civiškas

Pavirtęs vanagu, pamatytiau
Dainavos miškų.

Tomas Tatarūnas

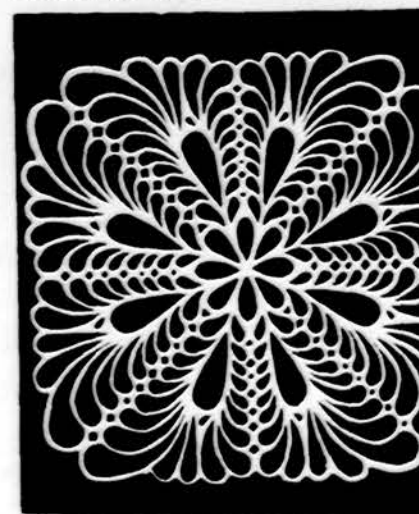
Jei būčiau kandantis vėžlys,
galėčiau po vandeniu labai ilgai
plaukioti.

Simas Tatarūnas

Visi 1993 metų JAS stovyklautojai Dainavoje.

MEŠKERIOTOJAS

Petriukas pagavo mažą žuvytę.
Nukabinęs nuo kabliuko, paleido
vandenin, dar piktai pasakė:
– Daugiau nedrįsk man pasirodyti be tėvu...

15 metų berniuko Arnasto iš Lietuvos – karpinyš.

GALVOSŪKIO NR. 126 ATSAKYMAS

Akinių rėmuose įrašyti keisti žodžiai taip paaiškinami: „Akys išties, kol laukiamą pamatyti“. Reiškia, kad ilgai reikės laukti, kol laukiamas asmuo atvyks.

GALVOSŪKIO NR. 127 ATSAKYMAI

1. Tunika – tai senovės romėnų lininis ar vilnonis drabužis, tam tikri marškiniai, dėvimi po toga. 2. Toga – tai senovės romėnų viršutinis apdaras, dėvimas pilnateisių piliečių. Ilgas baltas apsiaustas be rankovių. (Tarp žodž. žodynas, 761-778 psl.). 3. Kam teko Viešpaties sandaliai – Šv. Rašte neminima. Spėjama, kad Jėzus iš Golgotos kalvą žengė basas. 4. Apaštalas Jonas buvo greitesnis ir pralenkė bėgime apaštalą Petrą (Jn 20:4). 5. Žuvusio Judo vietą užėmė naujas apaštalas Motiejus (Apd 1:13-26).

GALVOSŪKIO NR. 128 ATSAKYMAS

Radis yra kilęs iš lotyniško pavadinimo „radium“, kuris graikiškai reiškia spindulys. Radį surado mokslininkai Madama Curie ir jos vyras Pierre Curie 1898 metais. Jie, bevalydamie vieną toną uranio rūdos, surado gryną uranių, kuris turėjo radį.

Radis yra radioaktyvus elementas. Kiekvienas elementas yra sudarytas iš atomų. Daugumos elementų atomai yra pastovūs, metai iš metų nesikeičia. Tačiau yra keletas elementų, kurie sudaryti iš sunkiausių atomų, kurie skyla ir pasikeičia kitais. Tas skilimas ir yra vadinamas radioaktyvumu, kuris reiškiasi spinduliuavimu. To skilimo žmogus negali nei pagreitinti, nei sulėtinti. Kai kurie atomai keičiasi labai greitai, kiti lėčiau, bet be žmonių kontrolės.

Radiumo atomų skilimas tęsiasi labai ilgai. Pavyzdžiui, jei paimsim pusę gramo radiumo, jis pasikeičia į žemesnio svorio atomus per 1590 metų. Po kitų 1590 m. pasikeičia likusi radiumo dalis. Ir taip tas kitimas vyksta, kol tas ½ gr. radiumo tampa švinu. Radiumas leidžia nematomus spindulius, jie pavadinti graikų k. raidėmis: alfa, beta, gama. Alfa spinduliai yra greit judančios dalelės heliumo dujos. Beta – greit judą elektronai. Gama spinduliai yra kaip Rentgeno (X-rays), tik labiau kiauurai pereina. Tie spinduliai yra pavojingi ir naudingi (X-rays). Labai didelės urano kasyklos yra Kanadoje Great Bear Lake regione.

GALVOSŪKIO NR. 129 ATSAKYMAS

Iš viso piešinyje yra 10 dažų indelių.

GALVOSŪKIO NR. 130 ATSAKYMAI

Iš pirmųjų raidžių žemyn: Čiurlionis. Skersai: 1. Čilė. 2. Ilgiai. 3. Urbšys. 4. Rudmėsės. 5. Lazdynas. 6. Inžinieriai. 7. Olandija. 8. Nilas. 9. Irtišas. 10. Suvalkai.

GALVOSŪKIS NR. 152

1. Kas yra radioaktyvumas? 2. Kuriais būdais jis pasireiškia? 3. Ar radiacija yra naudinga ar kenksminga žmogui? 4. Gal žinote vieną kitą atsitikimą, kaip radiacija paveikia žmones? 5. Ar galima apsisaugoti nuo radioaktyvumo? Atsakymai turi būti paprasti, be mokslinių formuliu. Teisingai ir plačiai atsakę gaus 10 taškų, o už trumpus atsakymus – tik 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 153

1. Kas sukūrė Kaune esantį piramidės formos paminklą „Žuvusiems už Lietuvos laisvę? 2. Nežinomo Kareivio kapui Kaune kuriant paminklą, kas dailininkui J. Zikarui pozavo (modeliavo) suklupusią mergaitę, kurią matome paminklo apatinės dalies centre? 3. Kas yra Lietuvos Laisvės statulos autorius? 4. Ar tiesa, kad dailininkas, Laisvės statulos autorius, kurdamas Lietuvos Laisvės statulą įkvėpimo ieškojo graikų deivėje Nikeje? 5. Kas pozavo (modeliavo), kuriant Lietuvos Laisvės paminklą? Už teisingus ir plačius paaiškinimus – 10 taškų, už trumpus ir apytikrius – 5 taškai. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIS NR. 154

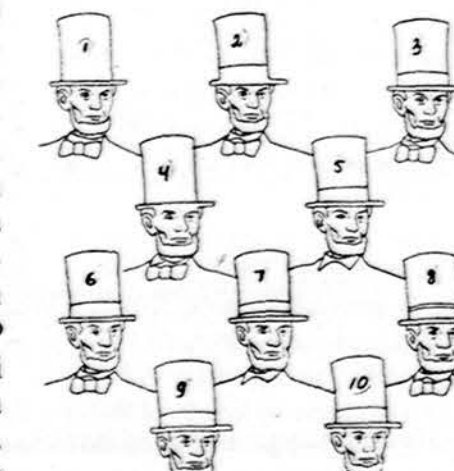
(Žiūrėkite piešinėlį)

Žmonės mėnulį mėgsta įvairiai piešti. Čia duodami keli pavyzdžiai. Pamėginkite ir jūs sukurti 3 ar 4 juokingus mėnulio piešinius. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 155

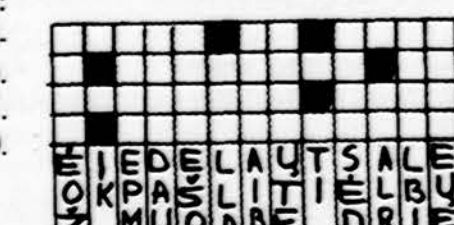
(Žiūrėkite piešinėlį)

Čia matote 10 Lincolno galvų. Skrybėlėse yra numeriai. Parašykite, kurios iš numerių pažymėtų Lincolno galvų, yra panašios? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 156

(Žiūrėkite brėžinį su raidėmis)

Raidės, esančios apatinuosiose stulpeliuose, turi būti įrašytos į langelius viršuje. Jūsų uždavinys yra išspręsti, kuri raidė turi būti įrašyta į atitinkantį langelį. Jei skaitysite raides iš kairės skersai ir dešinė, gausite žodį, o visi žodžiai sudarys sakinį - lietuvišką patarlę. Juodi langeliai skiria žodį nuo žodžio. Už teisingą sprendimą gausite 10 taškų, o jei pasitaikys klaida – tik 5 taškus.